

शारदीय नवरात्र

[आश्विन शुक्ल प्रतिपदासे नवमीतक]

आश्विनशुक्लकी प्रतिपदासे नवमी तिथितक नवरात्रव्रत होता है। नवरात्र मुख्यरूपसे दो होते हैं—वासन्तिक और शारदीय। वासन्तिकमें विष्णुकी उपासनाका प्राधान्य रहता है और शारदीयमें शक्तिकी उपासनाका। वस्तुतः दोनों नवरात्र मुख्य एवं व्यापक हैं और दोनोंमें दोनोंकी उपासना उचित है। आस्तिक जनता दोनोंकी उपासना करती है। इस उपासनामें वर्ण, जातिकी वैशिष्ट्य अपेक्षित नहीं है, अतः सभी वर्ण एवं जातिकी लोग अपने इष्टदेवकी उपासना करते हैं। देवीकी उपासना व्यापक है।

दुर्गापूजक प्रतिपदासे नवमीतक व्रत रहते हैं। कुछ लोग अन्न त्याग देते हैं। कुछ एकमुक्त रहकर शक्ति-उपासना करते हैं। कुछ 'नमो देव्यै महादेव्यै शिवायै सततं नमः' का सकाम या निष्कामभावसे पाठ कर रहे हैं। कुछ 'नमः प्रकृत्यै भद्रायै नियताः प्रणताः स्म ताम्॥' कहकर पाठ करना आवश्यक है, अतः शक्तिन कर रहे हैं।

अनुष्ठान
रहेगे

६।

३।

करनेसे

इसमें

और

वैधृतियोग हो तो उनकी समाप्ति होनेके बाद व्रत प्रारम्भ करना चाहिये। परंतु देवीका आवाहन, स्थापन और विसर्जन—ये तीनों प्रातःकालमें होने चाहिये। अतः यदि चित्रा, वैधृति अधिक समयतक हों तो उसी दिन अभिजित् मुहूर्त (दिनके आठवें मुहूर्त यानी दोपहरके एक घड़ी पहलेसे एक घड़ी बादतकके समय) में आरम्भ करना चाहिये।

आरम्भिक कर्तव्य

आरम्भमें पवित्र स्थानकी मिट्टीसे वेदी बनाकर उसमें जौ, गेहूँ बोये। फिर उनके ऊपर अपनी शक्तिके अनुसार बनवाये गये सोने, ताँबे आदि अथवा मिट्टीके कलशको विधिपूर्वक स्थापित करे। कलशके ऊपर सोना, चाँदी, ताँबा, मृत्तिका, पाषाण अथवा चित्रमयी मूर्तिकी प्रतिष्ठा करे। मूर्ति यदि कच्ची मिट्टी, कागज या सिन्दूर आदिसे बनी हो और खानादिसे उसमें विकृति होनेकी आशंका हो तो उसके ऊपर शीशा लगा दे। मूर्ति न हो तो कलशके पीछे स्वस्तिक और उसके दोनों पाश्वर्कमें त्रिशूल बनाकर दुर्गाजीका चित्र, पुस्तक तथा शालग्रामको विराजितकर विष्णुका पूजन करे। पूजन सात्त्विक हो, राजस और तामस नहीं। नवरात्रव्रतके आरम्भमें स्वस्तिवाचन-शान्तिपाठ करके संकल्प करे और तब सर्वप्रथम गणपतिकी पूजा कर मातृका, लोकपाल, नवग्रह एवं वरुणका सर्वांगी पूजन करे। फिर प्रधानमूर्तिकी षोडशोपचार पूजन करना चाहिये। अपने इष्टदेव—छत्र, कृष्य, लक्ष्मी-नारायण या भगवती दुर्गादेवी आदिकी मूर्ति ही प्रधानमूर्ति कही जाती है। पूजन वेद-विधि या सम्प्रदाय-निर्दिष्ट विधिसे होना चाहिये। दुर्गादेवीकी आराधना-अनुष्ठानमें महाकाली, महालक्ष्मी और महासरस्वतीका पूजन तथा मार्कण्डेयपुराणान्तर्गत निहित 'श्रीदुर्गासप्तशती' का पाठ मुख्य अनुष्ठेय कर्तव्य है।

पाठविधि

'श्रीदुर्गासप्तशती' पुस्तकका—

नमो देव्यै महादेव्यै शिवायै सततं नमः।

नमः प्रकृत्यै भद्रायै नियताः प्रणताः स्म ताम्॥

—इस मन्त्रसे षोडशोपचार पूजन कर यथाविधि पाठ करे।

SUVARNAPRABHĀ.

सुवर्णप्रभा

ॐ नमः श्रीसर्वबुद्धबोधिसत्त्वेभ्यः ।

नमः श्रीभगवत्यै आर्यप्रज्ञापारमितायै ॥

तद्यथा ।

श्रुतिस्मृतिगतिविजया(य) - स्वाहा ॥

श्रुतं मयैकसमये गृध्रकूटे तथागतः ।

विजहार धर्मधातौ गम्भीरे बुद्धगोचरे ॥

बोधिसत्त्वसमुच्चयया महाकुलदेवतया सरस्वत्या च महादेवतया श्रिया च महादेवतया
 दृढया च महापुष्यवीर्यदेवतया शरीर्या च महादेवतया । स्वर्ग्यमुखाभिर्महादेवताभिरनेकदेव-
 नागपक्षराक्षसगन्धर्वाक्षुरगन्धर्वकिन्नरमहोरगमनुष्यामनुष्यैः सहैव । अयायुक्षान् आनन्दो
 भगवन्तमेतदबोचत् किं तेषां च भगवन् धर्मविनयो भविष्यतीति । भगवानाह
 गाथाभिः

येन दुःपृच्छया विरजस्कं समाधिं धर्मसारं प्रतिष्ठितम् ।

शृङ्गेषु विरजस्केषु बोधिसत्त्वोत्तमेषु च ॥

निदानं सूत्रराजेन्द्रस्वर्णप्रभासोत्तममिदम् ।

ततो गम्भीरश्रवणेन गम्भीरकूपपरीक्षणेन ॥

दशदिक्षु च तिसृषु बुद्धैरधिष्ठानमधिष्ठितम् ।

अक्षोभ्यराजः पूर्वस्मिन् दक्षिणे रत्नकेतुना ॥

पश्चिमायाममिताभ उत्तरे दुन्दुभिखरः ।

तं प्रवक्ष्याम्यधिष्ठानं माङ्गल्यदर्शनोत्तमम् ॥

सर्वपापविनाशाय सर्वपापक्षयङ्करम् ।

सर्वसौख्यप्रदातारं सर्वदुःखविनाशनम् ॥

भूषं सर्वज्ञतत्त्वस्य सर्वश्रीमन्महाकृतम् ।
 उपपद्यतेन्द्रिया ये हि सत्त्वा नष्टा हतायुषः ॥
 अलक्ष्म्यापरिविष्टा* हि देवतासु पराङ्मुखाः ।
 कान्तया ये जना निष्ठाः कुटुम्बादिष्वपद्रुताः ॥
 परस्परविच्छिन्ना वा अर्थनाशैरुपद्रुताः ।
 शोकायासेऽप्यनर्थं च भयव्यसन एव च ॥
 ग्रहनक्षत्रभीता ये क्रान्ता वा दारुणघ्नैः ।
 पापकं पश्यन्ति स्वप्नं शोकायाससमुच्छ्रितम् ॥
 तेन सुप्ताग्रशुचिना श्रोतव्यं सूत्रमुत्तमम् ।
 शृण्वन्ति य इदं सूत्रं गम्भीरं बुद्धगोचरम् ॥
 सौमनस्काः प्रसन्नास्माः शुचिस्त्वैरलङ्कृताः ।
 तेषां सर्वं तथा नित्यमुपसर्गाः सुदारुणाः ॥
 तेजसा वास्य सूत्रस्य शाम्भन्ते सर्वप्राणिनाम् ।
 श्रपन्ते लोकपाला हि सामात्याः मणेश्वराः ॥
 तेषां रक्षां करिष्यन्ति द्युनेकैर्यज्ञकोटिभिः ।
 सरस्वती महादेवी तथा श्रीर्जयवासिनी ॥
 हारीती भूतमाता च बृद्धा पृथिवीदेवता ।
 ब्रह्मेन्द्रैस्त्रिदशेभ्यः महद्भिः किञ्चरेभ्यैः ॥
 गरुत्मन्त्रेस्तथा भास्वैर्यक्षगन्धर्वपन्नगैः ।
 ते च तत्रापसङ्गस्य समैन्यबलवाहनाः ॥
 तेषां रक्षां करिष्यन्ति दिवारात्रौ ममाहिताः ।
 इदं सूत्रं प्रकाशित्वे गम्भीरं बुद्धगोचरम् ॥

रहस्यं सर्वबुद्धानां दुर्लभं कल्पकोटिभिः ।

देवनागमनुष्यैश्च किञ्चरासुरगुह्यकैः ॥

पुण्यस्कन्धमपर्थन्तमसंख्येयमचिन्तितम् ।

तत्तेषां प्रसृतं भाति क्षतपुण्येन प्राणिनाम् ॥

प्रगृहीता भविष्यन्ति सर्वबुद्धैर्दिगास्थितैः ।

गम्भीरचरितैर्विश्वबोधिसत्त्वैस्तथैव च ॥

बौद्धचौवरप्राप्त्या सुगन्धजलपावनेः ।

भैवचित्तं समुत्थाय पूजितव्यमतञ्जितैः ॥

विमलं विपुलं चित्रमात्मानं प्रकरिष्यति* ।

प्रसादयन्त्यवैतानि शृणुहि सूत्रसुत्तमम् ॥

स्वागतं च मनुष्येषु सुरस्यं मानुषं फलम् ।

सुजीविताश्च जीवन्ति सूत्रं शृण्वन्ति ये श्रिदम् ॥

उत्तकुशलमूलास्ते बहुबुद्धस्य सेवकाः ।

येषामिदं कर्णपुटं देशितं संप्रविशति ॥ इति ।

इति सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रराजनिदानपरिवर्त्तं

नाम प्रथमः ॥

तेन खलु पुनः कालेन समयेन राजसदृशदानगारे रुचिरकोतुर्नाम बोधिसत्त्वो महासत्त्वः
प्रतिवसति स पूर्वजिनकृताधिकारोपितकुशलमूलो बहुबुद्धकोटिनिपुतशतसहस्रपर्यु-
पाशितः ॥ तस्यैतदभवत् ॥ को हेतुः कः प्रत्ययो यद्भवतः शाक्यमुनेरेवं परीत्तमायुः-प्रमाणं
यद्गुताश्रीतिवर्षाणि ॥

पुनस्तस्यैतदभवत् ॥ उत्तमेव भगवता द्वौ द्वौ च प्रत्ययो दीर्घायुष्कृतायां ॥ कतमो
द्वौ प्राणातिपातवेरमणं भोजनप्रदानं च ॥ अथ बहुन्यसंख्येय कल्पकोटिनिपुतशतसहस्राणि
समायाज्याकमुनिः प्राणातिपातामतिदिरतो बभूव यावद्दशकोशलमूलकर्मपथं समाश्रयेत्

तावन्ति भगवतो भावनमाध्यात्मिकं वाङ्मयानि यस्त्वानि सत्त्वानां परित्यक्तानि ॥ अन्तः
श्चशरीरमान् सकृदधिरास्त्रिमज्जया वुमुत्तिताः सत्त्वाः सन्तर्पिता प्रागेवाग्नेन भोजनेन ॥

अथ तस्य पुनरुपपत्तिमुद्गानुसृतिमनसिकारस्य मानवदिव्यरूपाचिन्त्यचित्तपमानस्य एवं
विपुलं विस्तीर्यं संप्रवृत्तमभवद् वैदूर्यमयमनेकदिव्यरत्नप्रत्युप्तं तथागतद्विग्रहदिव्यातिशयानेन
गन्धेन स्फुटम् । तस्मिंश्च सदृशतुर्द्विंशि सत्त्वारि दिव्यरत्नमयानासनानि प्रातुर्भूतान्यभवन् । तेषु
चासनेषु दिव्यानि पर्यङ्कानि दिव्यरत्नदुष्यपुष्पप्रचक्षानि प्रातुर्भूतानि बभूवुः ॥ पुरस्तात्
मनन्वक्षोभ्यस्तथागतः प्रातुर्भूतो दक्षिणेन रत्नकोतुल्यपागतः प्रातुर्भूतः पश्चिमेनाभिन्नाभक्तपा-
गतः प्रातुर्भूतः उत्तरे हुन्नुभिध्वरक्षपागतः प्रातुर्भूतः । समन्तरे प्रातुर्भूता आसने ते सुहा
भगवन्तस्तेषु सिंहासनेषु ॥

अथ ते देवा राजपृष्ठं महानगरं महतावभासेनावभासितं स्फुटं बभूव यावत् त्रिषाष्ट-
महाषाष्टलोकघातुम् । यावत् समन्तात् दशसु दिक्षु गङ्गानदीवालुकासमा लोकघातयक्षोना-
वभासेन स्फुटा बभूवुः दिव्यानि च पुष्पाणि प्रायपुः दिव्यानि च मूर्त्याणि प्रादादयद् ।
सर्वे तस्मिन् त्रिषाष्टमहाषाष्टलोकघातो सत्त्वा सुहानुभावदिव्यसुखेन समन्वागता
बभूवुः ॥ जात्यन्याः सत्त्वाः रूपाणि पश्यन्ति धरिपराश्च सत्त्वाः सन्निभ्यः शब्दान् शृण्वन्ति
रन्मत्ताश्च सत्त्वाः स्मृतिं प्रतिलभन्ते वित्तिसचित्ताश्च स्मृतिमन्तो बभूवुः । नप्राश्च सत्त्वाश्चौ-
धरप्रावृता बभूवुः । जिघांसिताश्च सत्त्वाः परिपूर्णगीता बभूवुः । वृष्टिताश्च सत्त्वाः विगतवृषा
बभूवुः । रागपृष्टाश्च सत्त्वाः विगततापमा बभूवुः । जौनकायाश्च सत्त्वाः परिपूर्णान्द्रिया बभूवुः ।
विक्षरेण बहूनामाथर्थाद्भुतधर्माणां लोकप्रातुर्भावा बभूवुः ॥

अथ रुचिरकोतुर्धोधिषत्त्वत्तान् सुहान् भगवतो दृष्ट्वायर्थं प्राप्ता बभूवुः कतने तदिति ।
अनुष्ट उदय आत्तमनाः प्रमुदितः प्रीतिचोमनस्यजातो येन ते सुहृत्सोनाङ्गलिं प्रणम्याकार-
तत्तान् सुहान् भगवतोऽनुस्मरयासौ भगवतः आत्ममुनेरापुःप्रमाणम् ॥ अन्तःशुने-
रापुःप्रमाणसंशयप्राप्तकां चिन्तां चिन्त्यमानः स्थितो बभूव । कथमेतत् किमेतद् यद्भग-
वतः आत्ममुनेरेवं परीतमायुःप्रमाणं यदुताश्रीति यथांथि ॥

अथ यत्तु ते सुहा भगवन्तः स्मृताः संयजानास्तं रुचिररत्नकोतुं धोधिषत्त्वमेतदवोचत् ॥
मा त्वं कुलपुत्र एवं चिन्त्य एवं परीतं भगवतः आत्ममुनेरापुःप्रमाणम् ॥ तत् कथ्यहेतोः ॥
न चैव कुलपुत्र तं समनुपश्यामः सदेवकलोकसमारम्यसद्वत्कस्यसमखाङ्गयिकायां प्रजायां
सदेवमानुषासुरायां यः समर्थः आद्भुतवतः आत्ममुनेरापुःप्रमाणपदमन्तरादितानुम् ॥
यावदपरास्तकोटिभिः स्थापयित्वा तथागतान् सम्यक्स्मृद्धान् । समन्तरोद्गाह्यतर्वाद्भुते-
भगवद्भिक्षपागतापुःप्रमाणं निर्वृण्यम् ॥

अथ तावद्वसुहानुभावेन काथायचरा रूपायचराश्च देवपुत्राः सन्निपतिताः ॥ यात्रव्रामयस-
गन्धर्वसुरगस्त्वकिन्नरमहोरगा अनेकानि च धोधिषत्त्वकोटिनिपुतप्रतसदृशाणि तस्मिन्
रुचिरकोतो धोधिषत्त्वस्य पृष्ठं समागता आसन् ॥ अथ ते तथागताः सर्वे च ते पार्श्वदा
भगवतः आत्ममुनेरापुःप्रमाणनिर्वृणं गोपामिमावन्त ॥

अक्षार्णवेषु सर्वेषु शक्यन्ते गणयितुं विन्दुभिः ।

न तु शाक्यमुनेरायुः शक्यं गणयितुं कचित् ॥

सुमेरुपरमाणूनि ह्यत्र शक्याश्च संख्यया ।

न तु शाक्यमुनेरायुः शक्यं गणयितुं कचित् ॥

याः काश्चित् पृथिव्यः सन्ति यावन्तः परमाणवः ।

शक्यं गणयितुं सर्वान् न तु सायुर्जिनस्य वै ॥

आकाशं यदि वा कश्चिदिच्छेदा प्रयितुं कचित् ।

न तु शाक्यमुनेरायुः शक्यं गणयितुं कचित् ॥

इत्युक्तानि च कल्पानि कल्पकोटिशतानि च ।

एष तिष्ठंश्च संबुद्धः संख्यातो न हि क्षम्यते ॥

यस्माद्दे कारणे तस्य तथैव द्वौ च प्रत्ययौ ।

विरतः पापहिंसायाः बज्रहेतुश्च भोजनम् ॥

यस्मात्तस्य महात्मनो ह्यायुः संख्या न क्षम्यते ।

इत्युक्तानि च कल्पानि संख्यया च तथैव च ॥

तस्माच्चिसमये सा हि माकिञ्चित्कुद् संश्रयम् ।

न जिनस्यायुः-पर्यन्तं कचित् संख्योपक्षम्यते ॥

अथ खलु तस्मिन् समये तत्र पर्वदि आचार्यव्याकरणः प्रायः कोण्डिल्यो नाम ब्राह्मणः
अनेकेर्ब्राह्मणसदृशैः सार्द्धं भगवतः पूजाकर्म कृत्वा तयागतस्य महापरिनिर्वाणशब्दं श्रुत्वा
सदृसा तस्य भगवतश्चरणयोर्निपत्य भगवन्तमेवमाह । स चेत् किल सर्वसत्त्वानुकम्पको
महाकारुणिको हितैषी सर्वसत्त्वानां मातापितृभूतः अधमममूतश्च शुकालोककरो महा-
प्रज्ञाज्ञानसूर्यसमुद्भूतः ॥ यदि त्वं सर्वसत्त्वानां ब्राह्मणं स्वं संन्यस्यसि मद्भाषेकं वरं देहि
भगवांस्त्वृषीभूतोऽभूत् ॥

अथ बुद्धानुभावेन तस्यां पर्वदि सर्वसत्त्वप्रियदर्शनो नाम लिखविकुमारस्तस्य प्रतिभान-
मन्योन्यं स आचार्यव्याकरणकोण्डिल्यं ब्राह्मणमेवमाह ॥ किं नु त्वं महाब्राह्मण ! भगवन्त-

नेकं वरं याचमि अहं ते वरं ददामि ॥ ब्राह्मण आह ॥ अहमस्मि भो लित्सचिकुमार
 भगवतः पूजोपस्थापनाय भगवतः सर्वपफलमात्रधातुमिच्छामि निवेदिषुं धूर्णं धातुमभि-
 प्रयोचनायेनं सर्वपमात्रं धातुमभिपूजयित्वा त्रिदशाधिपत्यं लभ्यते इति ॥ एवं अयते ॥ शून्यं
 लित्सचिकुमार सुवर्णप्रभासोत्तममूर्ध्वं दुर्विज्ञेयं सर्वपफलमात्रप्रत्येकमुद्धानां तादृशैर्लक्षणगुणैः
 समन्वागतः किल सुवर्णप्रभासोत्तममूर्ध्वं भावयिष्यति ॥ एवं भो लित्सचिकुमार दुर्विज्ञेयं
 हुरनुवोधं सुवर्णप्रभासोत्तममूर्ध्वं अस्माकमेकं प्रायन्तहोपिकानां ब्राह्मणः सर्वपमात्रं धातुं
 करेणुके निक्षिप्तवान् ॥ अहं ते वरं याचे देन मत्ताः लिप्रमेव त्रिदशाधिपत्यं प्रतितामिनो
 भविष्यन्ति ॥ त्वं भो लित्सचिकुमार सर्वपफलमात्रं धातुं तथामतव्यायाचितुम् ॥ धातुं
 फलेणुके निक्षिप्यादिति अथ सर्वसत्त्वानां त्रिदशाधिपत्येऽस्मात् इतीच्छतः ॥ एवं मया भो
 लित्सचिकुमार दातुम् ॥ अथ सर्वलोकप्रियदर्शनो नाम लित्सचिकुमार आचार्यव्याकरण-
 कौशिल्यब्राह्मणं गायामिच्छमापत ॥

यदा स्रोतःसु गङ्गाया रोहेयुः कुसुमानि च ।

रक्ता काका भविष्यन्ति शङ्खवर्णांश्च कोकिलाः ॥

जन्तुलालफलं दद्यात् खर्जूरद्वारमञ्जरीम् ।

तदा सर्वपमात्रञ्च व्यक्तं धातुर्भविष्यति ॥

यदा कच्छपलोमानां प्रावारैः सुदृढो भवेत् ।

हेमन्तः शीतहरणे तदा धातुर्भविष्यति ॥

यदा मशकपादानामणालम्बनो भवेत् ।

दृढसायप्रकम्पौ च तदा धातुर्भविष्यति ॥

यदा तीक्ष्णा महान्तश्च दन्ता जायन्ति पांशुलाः

जलौकानां हि सर्वेषां तदा धातुर्भविष्यति ॥

यदा शशविषाणेन निःश्रेणी शुद्धं भवेत् ।

खर्गस्मारोहणार्थाय तदा धातुर्भविष्यति ॥

ताः निःश्रेणीर्यदारुणा चक्रं भक्षयन् मूषिकः ।

राजं च परिधावेत तदा धातुर्भविष्यति ॥

यदा मद्यघटं पीला मल्लिका ग्रामचारिणी ।

अगारे वासं कल्येयुस्तदा धातुर्भविष्यति ॥

यदा तिर्य्यायसम्पन्नो गर्दभः सुखितो भवेत् ।

कुशलो नृत्यगीतेषु तदा धातुर्भविष्यति ॥

यदा क्षुलूककाकाश्च रममेयुरहोगताः ।

अन्यान्यमनुकूलेन तदा धातुर्भविष्यति ॥

यदा पञ्चाशपचाणां क्वचं हि विपुलं भवेत् ।

वर्षस्य प्रतिघाताय तदा धातुर्भविष्यति ॥

यदा सामुद्रिका नावः सयन्त्राः सपताकिकाः ।

स्थलमारुह्य गच्छेयुस्तदा धातुर्भविष्यति ॥

यदा क्षुलूकशकुनाः पर्वतं गन्धमादनम् ।

तुण्डेनादाय गच्छेयुस्तदा धातुर्भविष्यति ॥

एताश्च गाथाः श्रुत्वा आचार्यध्याकरणकौण्डिल्यो ब्राह्मणः सर्वलोकप्रियदर्शनं तित्सुचि-
कुमारं गाथाभिः प्रत्यभाषत ॥

साधु साधु कुमारस्य जिनपुत्र महागिर ।

उपायकुशलो वीरः प्राप्तव्यः करुणोत्तमः ॥

मम कुमार गृह्णस्व लोकनाथस्य तापिनः ।

तथागतस्य माहात्म्यं यथाक्रममचिन्तितम् ॥

अचिन्त्यं बुद्धविषयं अममाद्य तथागताः ।

सर्वे बुद्धाः शिवा नित्यं सर्वबुद्धाः समुद्भूताः ॥

सर्वेबुद्धाः समवर्णा एषा बुद्धेषु धर्मता ।

न कचिमोऽसौ भगवान् नोत्पन्नस्य तथागतः ॥

वज्रसंहतनकायो निर्मितं कायं दर्शयेत् ।
नापि सर्वपमाचं च धातुं नाम महर्षिणः ॥

अनखिरुधिरे काये कुतो धातुर्भविष्यति ।
उपायधातुनि श्रेयं सत्त्वानां हितकारणम् ॥

धर्मकायो हि संबुद्धो धर्मधातुस्तथागतः ।
ईदृशो भगवान् काय ईदृशी धर्मदेशना ॥

एतच्छ्रुतं मया ज्ञात्वा याचितं हि वरं मया ।
तत्त्वथाकरणार्थाय वरं साध्योदमुनेः कृतम् ॥

अथ खलु द्वाविंशद्विषयसङ्ख्याणि तयागत्येवं गम्भीरमायुः-प्रमाणनिर्देशं श्रुत्वा सर्वैर-
नुत्तरायां सध्यक् सन्वोषो चित्तान्युत्पादितानि ते प्रकृष्टमनः-सङ्कल्पा एकस्मिन्निर्घोषण-
साध्यासमावन्त ॥

न बुद्धः परिनिर्वाति न धर्मः परिहीयते ।
सत्त्वानां परिपाकाय परिनिर्वाणं निद्वैशयेत् ॥

अचिन्तो भगवान् बुद्धो नित्यकायस्तथागतः ।
दिशति विविधां व्यूहां सत्त्वानां हितकारणात् ॥

अथ खलु अचिन्तोतुर्धर्मोऽप्रसक्तस्तेषां सुहृतां भगवतां तयोर्द्वयोः सुपुरुषयोरन्तिकाद्
भगवतः शाक्यमुनेरायुःप्रमाणनिर्देशं श्रुत्वा तुष्ट उदग्र आत्तमनः प्रसुहितः प्रीतिकोमल-
जातघोदारेण प्रीतिप्रामोद्येन स्फुटोऽभूत् ॥ अस्मिन् तयागतायुः-प्रमाणनिर्देशनिर्दिष्टमाने
आप्रमेयानां अचञ्चलानां सत्त्वानामनुत्तरायां सध्यक् सन्वोषो चित्तमुत्पादितम् । ते च तयागता
अहं त इति ॥

इति सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजतयागतायुःप्रमाण-
निर्देशपरिवर्त्तो नाम द्वितीयः ॥

अथ खलु रुचिरकेतुर्नाम वीधिषत्त्वः सुप्तः स्वप्नान्तरगतः सुवर्णां सुवर्णमयिकां भेरीमद्रा-
चीत् समन्तादवभासमानाम् । तद्यथापि नाम सूर्यमण्डलं सर्वासु च दिक्षु अप्रमेयान्
संख्येयान् बुद्धानद्राचीत् रत्नवृक्षमूलवैदूर्यमनप्रतिनिधनान् अनेकशतसहस्रिकायां परि-
षदायां परिवृतायां पुरस्कृतायां धर्मेन्दुशयमानान् ॥

तत्र च ब्राह्मणं रूपेण पुरुषमद्राचीत् तां भेरीयरोहनां तां तत्र भेरीशब्दादिमामेवं
हवाम् गाथां निश्चरमाणासञ्चोषीत् । अथ खलु रुचिरकेतुर्वीधिषत्त्वः प्रतिविबुद्धः समानतां
धर्मेवेशनां गायामनुस्मरन्ति स्म ॥ अनुस्मरमावस्तव्यां रात्र्यां अत्ययेन राजपुद्गलमहानगरा-
द्विष्कम्पानेकैः प्राणिसहस्रैः साह्रं येन पृथक्कृतः पर्वतरात्रो येन भगवांस्तेनोपसंक्रान्तं उप-
संक्रम्य भगवतः पादौ शिरसा वन्दित्वा भगवन्तं त्रिःप्रदक्षिणीकृत्यैकान्तं न्यषीत् एकान्तं
निषण्यः । अथ खलु रुचिरकेतुर्वीधिषत्त्वो येन भगवांस्तेनाश्रितं प्रपन्नं याचैवतः । स्वप्नान्तर-
बुद्भुभिश्च येन देशना गाथाः श्रुत्वास्ता उवाच ॥

इति सुवर्णप्रभासोत्तमसूचेन्द्रराजस्वप्नपरिवर्त्तो
नाम तृतीयः ॥

एकराजमतन्द्रितेन स्वप्नान्तरगतं मया ।
दुन्दुभौ रुचिरा दृष्टा समन्तात् कनकप्रभा ॥
ज्वलमानो यथा सूर्यः समन्ताच्च विराजते ।
प्रभासिता दश दिशो दृष्टा बुद्धाः समन्ततः ॥
निपणा रत्नवृक्षेषु वैदूर्यं च प्रभासरे ।
अनेकशतसहस्रायां परिषदायां पुरस्कृताः ॥
दृष्टं ब्राह्मणरूपेण परा*नन्तदुन्दुभिं ।
तेनाकोच्यमानया इमाः शोकाश्रयाः ॥

सुवर्णप्रभासोत्तमदुन्दुभेन
शाम्यन्तु दुःखास्त्रिसहस्रलोके ।

* दृष्टा ब्राह्मणरूपेण परानन्तदुन्दुभिः ।
तथा कोच्यमानया इमे शोकाश्रया इति पाठः पाण्डुः ।

अपापदुःख-यमलोक-दुःखाः
दारिद्र्यदुःखास्तथेहलोके ॥

अनेन च दुन्दुभिग्रन्थनादिना
ग्राम्यन्तु सर्व्वसमानि लोके ।
समन्तसत्त्वा हृदयाहता यथा
तथा तथा शान्तमया मुनीन्द्र ॥

यथैव सर्व्वार्थगुणोपपन्नः
संसारसर्व्वज्ञः महामुनीन्द्रः ।
तथैव भान्तु गुणसागराः प्रजाः
समाधिबोध्वङ्गगुणैरुपेताः ॥

अनेन च दुन्दुभिघोषनादिना
भवन्तु ब्रह्मेश्वरसर्व्वसत्त्वाः ।
शोभवन्तु* बुद्धत्वं च रागबोधाः
प्रवर्त्तन्तु† शुभधर्मचक्रम् ॥

तिष्ठन्तु कल्पानि अचिन्तितानि,
दिशन्तु‡ धर्मं जगतो हिताय ।
हनन्तु क्रोधा विप्रमन्तु दुःखं
शमन्तु रागं तथ दोषमोहम् ॥

ये सत्त्वटे तिष्ठन्त अपापशृङ्गौ
आदीप्तसंप्रज्वलिताग्निगात्राः ।
श्रृम्भन्तु ते दुन्दुभिसंप्रवादिता
नमोऽस्तु बुद्धाय च वो लभन्तु ॥

* शोभन्ता इति याधु ।

‡ दिशन्तु इति याधु ।

† प्रवर्त्तन्ता इति याधु ।

§ मत्वा इति भवितुमर्हति ।

जातिसाराः सत्त भवन्तु सर्व्व
जातीग्रता जातिसहस्रकोट्यः ।
अनुसरन्तः सततं मुनीन्द्रं
शृण्वन्तु तेषां वचनं ह्युदारम् ॥

अनेन च दुन्दुभिघोषनादिना
स्रभन्तु बुद्धे हि सदा समागमम् ।
विवर्जयन्तु खलु पापकर्म
चलन्तु* सुगलानि शुभक्रियाणि ॥

नरासुराणामपि सर्व्वप्राणिणाम्
जन्तु तां देशप्रार्थनाय ।
अनेन च दुन्दुभिघोषनादिना
तत्सर्व्वं तेषां परिपुरयेयाम् ॥

यद्यारण्यतड्डपयन्नसत्त्वा
आदौप्तसंप्रज्वलिताग्निगात्राः ।
विसौर्णशोकस्य परिक्रमन्ति
निर्व्वापणं भेष्यति तेषु वामुना ॥

ये दुःखसत्त्वा प्रवलाद्य घोरा
नरकेषु युतेषु मनुय्यलौके ।
अनेन च दुन्दुभिघोषनादिना
सर्व्वं च तेषां प्रशमन्तु दुःखाः ॥

निस्त्राणमपरिचाणमशरण्यं कृतानि च ।
चाता तेषां भवेयं च शरण्यः शरणोत्तमः ॥

* चरण इति पाठः ।

ममत्वाहरन्तु मां बुद्धाः कृपाकारुण्यचेतसाः ।
अत्ययं प्रतिगृह्णन्तु दशदिक्षु व्यवस्थिताः ॥

यच्च मे पापकं कर्म कृतं पूर्वं सुदारुणम् ।
तत्सर्वं देशयिष्यामि स्थितोऽहं दशवक्त्राघतः ॥

मातापितृनवजानाद्बुद्धानामप्रजानता ।
कुशलं वाचजातेन यच्च पापं कृतं मया ॥

ऐश्वर्यमदमत्तेन कुलरूपमदेन च ।
तारुण्यमदमत्तेन यच्च पापं कृतं मया ॥

दुश्चिन्तितं दुरुक्तञ्च दुष्कृतेनापि कर्मणा ।
अनादीनवनष्टेन यच्च पापं कृतं मया ॥

बालबुद्धिप्रचालेन अज्ञानावृतचेतसा ।
पापमित्रवशाच्चैव क्रेशय्याकुलचेतसा ॥

क्रोडारतिवशाच्चैव शोकरागवशेन वा ।
अतृप्तधनदोषेण यच्च पापं कृतं मया ॥

अनायोजनमंसर्गोदीर्यामात्सर्यहेतुना ।
माघ दारिद्र्यदोषेण ये तु पापाः कृता मया ॥

व्यमनागमकालेऽग्निन् कामानां भयहेतुना ।
अनेश्वर्यगतेनापि ये तु पापाः कृता मया ॥

वसवित्तवशेनैव कामकोधवशेन वा ।
क्षुत्पिपासाहिंसेनापि यच्च पापं कृतं मया ॥

पानार्थं भोजनार्थं च वस्त्रार्थं स्त्रीषु हेतुना ।

विविधक्लेशसन्तापैर्यत्र पापं कृतं मया ॥

कायवाचमानसं पापं त्रिधातु चरितं च तत् ।

यत्कृतमीदृशं रूपं तत्सर्वं देशयाम्यहम् ॥

यत्त्वं बुद्धेषु धर्मेषु श्रावकेषु तथैव च ।

अगौरवं कृतं स्याद्भि तत्सर्वं देशयाम्यहम् ॥

यत्तत्प्रत्येकबुद्धेषु बोधिसत्त्वेषु वा पुनः ।

अगौरवं कृतं स्याद्भि तत्सर्वं देशयाम्यहम् ॥

महर्षप्रतिचिप्रः स्यादज्ञानन्तेभममहा ।

मातापितृभ्यगौरवं तत्सर्वं देशयाम्यहम् ॥

भूखलेनापि वालत्वान्मानहर्षाद्वृत्तेन च ।

रागद्वेषेण मोहेन तत्सर्वं देशयाम्यहम् ॥

पूजयित्वा दशदिक्षु लोके दशवत्साञ्चिनाम् ।

उद्धरिष्याम्यहं मत्त्वान् सर्वदुःखाद्दशदिशि ॥

स्यापयिये दशभूम्यां सर्वमत्त्वानचिन्तितान् ।

दशभूमौ स्थित्वा* च सर्वं भान्तु तथागताः ॥

एकैकस्य हि मत्त्वस्य चरेयं कल्पकोटिया ।

यावच्छब्दं हि तत्सर्वमाक्षेप्तुं दुःखमागरात् ॥

तेषां मत्त्वान् देशेयं गम्भीरां देशनामिमाम् ।

सुवर्णप्रभासोत्तमा नाम सर्वकर्मचयद्वरी ॥

येन कल्पसहस्रेषु कृतं पापं सुदारुणम् ।
 एकवेलाप्रकाशन्तु सर्वं प्रजति रुचयम् ॥
 देशयिष्य इमं धर्मं सुवर्णप्रभासोत्तमम् ।
 ये शृण्वन्ति शुभं तेषां संयान्तु पापसंचयम् ॥
 श्यास्यामि दशभूमौ तां दशरक्षां चरे वने ।
 आभासयन् बुद्धगुणैस्तरुणं भवसागरात् ॥
 तच्च संभारसमुद्रौघं गम्भीरं गुणमागरम् ।
 अचिन्तितं बुद्धगुणैः सर्वज्ञत्वं प्रपूरये ॥
 समाधिगतसहस्रैर्धारणीभिरचिन्तितैः ।
 इन्द्रियैर्वल्लभ्यैर्भवेयं दशवल्लोत्तमम् ॥
 ध्यवलोकय मां बुद्धः समन्वाहतचेतसा ।
 अत्ययं प्रतिगृह्णातु तारये तु मां भयात् ॥
 यत्र पापं कृतं पूर्वं मया कल्पगतेषु च ।
 तत्प्रायं शोकचित्तोद्भूतं रूपेण दृष्टव्यार्हितः ॥
 भवामि पापकर्षणा व्रततं दीगमानसः ।
 यत्र यत्र चरिष्यामि न चान्ति मे वलं क्वचित् ॥
 सर्वकारुणिको बुद्धः सर्वभयहरो जिनः ।
 अत्ययं प्रतिगृह्णन्तु तारयन्तु च मां भयात् ॥
 क्रेशकर्मफलं मद्यं प्रवाहयन्तु तद्यागताः ।
 स्थापयन्तु च मां बुद्धाः कारुण्यविमला . . . ॥
 मया ।
 यत्र हेतुर्हि मे पापं तत्पुण्यं देशयाम्यहम् ॥

आपन्नः सर्वपापेभ्यः सर्वदुष्कृतकर्मणः ।

लब्धोदयामि तत्पापं यद्भवेन्मम . . . ।

. चतुर्विधम् ॥

मानसं चिप्रकारं च तत्सर्वं देशयाम्यहम् ।

कायकृतं च वाक्कृतं मनसा च विचिन्तितम् ॥

कृतं दशविधं कर्म तत्सर्वं देशयाम्यहम् ।

दशाकुशलान् वर्जित्वा सञ्चिता कुशलान्दश ॥

स्यास्यामि दशभूमौ च भवेद्दशवल्लोत्तमः ।

. ॥

यच्च मे पापकं कर्म अनिष्टफलवाधकम् ।

तत्सर्वं देशयिष्यामि बुद्धानां पुरतः स्थितः ॥

ये चापि जम्बूद्वीपेऽस्मिन् ये चान्ये लोकधातुषु ।

कुर्वन्ति कुशलं कर्म तत्सर्वमनुमोदये ॥

यच्च पुष्टार्जितं मङ्गं कायवाङ्मनसापि च ।

तेन कुशलमूलेन स्पृगेयं बोधिमुत्तमाम् ॥

भगवति सङ्कटं बालबुद्धिना,

पापमपि यत्कृतञ्च सुदारुणम् ।

दशवल्लसङ्कटमयतः स्थितः,

तत्सर्वपापं प्रतिदेशयामि च ॥

तत्पापं यत्समुचितजन्मसङ्कटविविधैः

कामप्रचालसङ्कटभवसङ्कटलोकसङ्कटे च ।

मूर्खकृतं क्लेशसङ्कटचापल्यचित्तसङ्कटे

पापमिवागमसङ्कटेन च लोभसङ्कटे ॥

रागसङ्कटदेषमङ्कटमोहतम्
 सङ्कटेरपि चणसङ्कटकालसङ्कट ।
 पुण्यमुपार्जनसङ्कटेरपि जिनसङ्कट
 सन्मुखस्थितः तत्सर्वपापं प्रतिदेशयामि ॥

वन्दामि बुद्धान् गुणसागरोपमान्
 सुवर्णवर्णान् भासितदिगन्तान् ।
 तेषां जिनानां शरणं ब्रजामि
 मूर्द्धावतां सर्वजिनान् नमामि ॥

सुवर्णवर्णं कनकाचलाभं
 वैदूर्यनिर्मलविशुद्धमूलवनञ्च ।
 श्रीतेजकौर्मितोज्ज्वलनाकुलबुद्धसूर्य
 करुणाप्रभविधमकं* तमसान्धकानाम् ॥

सुनिर्मलं सुरचिरं सुविराजिताङ्गं
 समुद्धसूर्यकनकामलनिःसृताङ्गम् ।
 ज्ञेयाग्निप्रमनसां ज्वलनाग्निकल्पं
 प्रह्लादम् सुमिनिशाकररश्मिजालम् ॥

दाक्षिणक्षेत्रधरं ललितेन्द्रियाङ्गं
 अनुव्यजनसुरचिरेः सुविराजिताङ्गम् ।
 श्रीपूर्णतेजोज्ज्वलनाकुलरश्मिजालम्
 सन्निष्ठते तमसि सूर्य इव त्रिलोके ॥

* करुणाप्रभाविशमकम् इति पाठोऽत्र संशङ्कते ।

वैदूर्यनिर्मलविशालविचित्रवर्णः
ताम्रारुणैरजतस्फटिकलोहिताङ्गः ।
मानाविचित्रसमलङ्कितरश्मिजालः
स्वं संविरोचसि महामुनिमूर्त्यकल्पः ॥

संसारोऽनघपतितव्यासनौघमध्ये
शोक ।

रमकम्पितवर्णवर्ग

संसारय सुगमभास्कर रश्मिजालैः ॥

चन्दामि बुद्धान् कमकोज्ज्वलाङ्गान्
सुवर्णवर्णव्यवभासिताङ्गान् ।

.

. . . वैचित्ररूपान् शुभलक्षणाङ्गान् ॥

यथा समुद्रे जलमप्रमेयं
यथा महीवांशुरजैरमन्ता ।
यद्योपलेर्महरनन्ततुच्छः
यथैव वाकाग्रमनन्तयालम् ॥

तथैव बुद्धस्य गुणाह्वनन्ताः
न शक्यं ज्ञातुं खलु सर्व्वजनैः ।
अनेककल्पानि तुल्ये तु चिन्तयेत्
न शक्यपर्यन्तगुणानि ज्ञातुम् ॥

मही मगैला मगिरिसमागरा
गणे ॥ कन्यैरपि शक्यं जानितुम् ।
जलं च कात्यायनमपि प्रमाणं
न शक्यं बुद्धस्य गुणाध्यायम् ॥

एतादृशी मत्त भवन्तु सर्व्व
गुणेन वर्णेन कौत्स्या ।
गोचेण तत् शोभितलक्षणेन
अशीत्यनुव्यञ्जनमण्डितेन ॥

अनेनाहं कुशलेन कर्म्मणा
भवेय बुद्धा न चिरेण लोके ।
देमेय धर्म्मञ्चगतोहिताय
मोचय मत्त्वान् वज्र दुःखपौडितान् ॥

जयेय मारं सर्व्वलं समेन्यं
प्रवर्त्तयेयं श्रुमधर्म्मचक्रम् ।
तिष्ठेय कल्पानि अचिन्तितानि
तर्प्येय सत्त्वानमृतेन पाणिताः ॥

पूरेय यच्छा रमिता अनुत्तरा
यथैव पूर्व्वकानाम् ।
इनेय क्लेशान् विषमयदुःखान्
शमयरागां क्षया देयमोहान् ॥

जातिस्मरा नित्यभवेय वाहम्
जातीशता जातिमहस्रकोय्यः ।
अनुस्मरेयं मततं सुनौढं
शृण्वीय तेषां वचनं ह्युदारम् ॥

अनेन वाहं कुशलेन कर्म्मणा
क्षमेय बुद्धे हि मदा समागमम् ।
विवर्त्तयेयं खलु पापकर्म्म-
चरेय पुण्यानि श्रुभाकराणि ॥

सर्व्वं चेत्तेषु च सर्व्वप्रणिष्ठां
 सर्व्वं च लो(रो)गाः प्रशमन्तु लोके ।
 ये सत्त्वविकलेन्द्रियशृङ्खलीनाः
 ते सर्व्वि कुशलेन्द्रिय भातु साम्प्रतम् ॥

ये व्याधिना दुर्बलवीणावाः
 निश्राणभृताश्च दशदिशासु ।
 ते सर्व्वि मुच्यन्तु च व्याधिता लघु
 लभन्तु वा रोग्यवलेन्द्रियाणि ॥

सुराजक्षीरसमताज्जितावध्यप्राप्ताः
 नानाविधैर्भयशतैर्यसनोपपन्नाः ।
 ते सर्व्विसत्त्वव्यसनागतदुःखिता हि
 मुच्यन्तु ते भयशतैः परमैः सुधोरैः ॥

ये तापिता बन्धनबद्धपीडिता
 विविधेषु व्यसनेषु दश स्थितानि ।
 अनेकआयाससहस्रव्याकुलाः
 विचित्रभयदारुणशोकप्राप्ताः ॥

ते सर्व्वि मुच्यन्तु च बन्धनेभ्यः
 सन्तापिता मुच्यन्तु दातनेभ्यः ।
 वधाश्च मुक्ताश्च जीवितेभ्योव्यसनागतानि
 भयेभ्यस्तु स ॥

. . . निपीडिताश्च

लभन्तु ते भोजनपानचित्रम् ।
 शब्दाश्च पश्यन्तु विचित्ररूपां
 वधिराश्च शृण्वन्तु मनोज्ञघोषान् ॥

नद्याश्च वस्त्राणि सभन्तु चित्रा . . .
दरिद्र . . . धनधान्यविचित्ररत्नाः ।

सर्वे च सत्त्वाः सुखिनो भवन्तु
माकस्यचिद्भवतु दुःखवेदना ।
सुदर्शनाः सत्त्वा भवन्तु सर्वे अभिरूपप्राप्ताः
. . . साम्यरूपा अनेकसुखसञ्चितनित्यं भान्तु ॥

मनशान्तपाराः सुसमृद्धपुण्याः
सह चित्तमाचेण भवन्तु तेषाम् ।
वीणा मृदङ्गा पटहासुघोषकांशाः
मुष्करिणी तदागाः सुवर्णपद्मोत्पलपद्मिनीभिः ॥

सहस्रचित्रमाचेण तु ते सभान्तु
अन्नं च पानं च तथैव वस्त्रम् ।
धनं हिरण्यं मणिमुक्तिभूषणं
सुवर्णवैदूर्यविचित्ररत्नम् ॥

मादुःखशब्दा कचि लोकि भान्तु
मासैक सत्त्वः प(प्र)तिकूलदर्शी
सर्वे च ते भान्तु उदारवर्णाः
प्रभङ्गरा भान्तु परस्परप्रायाः ॥

काचि सम्पत्ति मनुष्यलोके
या तेषु भान्तु मनसोपपत्तिः ।
सर्व्वाभिप्रायाः सह चित्रमाचेः
पुण्येन फलेन परिपूरयन्तु ॥

गन्धं च माख्यं च विलेपनं वा
 धूपञ्च पूर्णं कुसुमञ्च पूर्णम् ।
 त्रिकालवृत्तेभिः प्रवर्षयन्तु
 गृह्यन्तु ते सत्त्व भवन्तु तुष्टाः ॥

कुर्वन्तु पूजां दशसु दिशासु
 अचिन्तियां सर्वं तथागतानाम् ।
 स बोधिसत्त्वानपि आवकानां
 धर्मास्य बोधिप्रतिमृष्टि तस्य ॥

नीचां गतिं सर्वं विवर्जयन्तु
 भवन्तु अष्टाङ्गिकवीथिहृत्ता ।
 आसादयन्तु जिमराजमूर्तिं
 लभन्तु बुद्धेभिः सदासमागमम् ॥

उच्चैः कुलीना हि भवन्तु नित्यं
 प्रभृतधर्मधनधान्यसमृद्धकोशाः ।
 रूपेण वर्णेन यशेन कौत्स्यां
 समलङ्कृता भान्तु अनेककल्पाम् ॥

सर्वास्तियोनित्यरता भवन्तु
 सुरास्य नरास्य विज्ञपण्डितास्य ।
 ते सर्वं बोधाय चरन्तु नित्यं
 चरन्तु च पारमिता सुषंज्ञासु ॥

पश्यन्तु बुद्धान् दशसु दिशासु
 रत्नोत्तमवृत्तसुखोपविष्टान् ।
 वेदूषंरक्षासनसन्निवृष्टान्
 गृह्यन्तु धर्मास्य प्रकाशमानान् ॥

यानि च कर्माणि मयार्जितानि

पूर्वार्जितं यद्भवसङ्कटेषु ।

ये पापकर्माभिरता वहन्ते

ते सर्वं जीयन्तु च निरवातिशेषाः ॥

ये सर्वसत्त्वा भवबन्धनस्थाः

संसारजालैर्दृढबन्धबद्धाः ।

प्रज्ञाकरेभांसिता भोन्तु बन्धनात्

मुच्यन्तु दुःखैरूपजा भवन्तु ॥

ये चापि सत्त्वा इह जम्बुद्वीपे

ये चापि अन्येषु च लोकधातुषु ।

कुर्वन्तु गम्भीरविचित्रपुण्यं

तत्सर्वपुण्यं ह्यनुमोदयामि ॥

ते नैव पुण्याभ्यनुमोदनेन

कायेन वाचा मनमार्जितेन ।

प्रणिधानसिद्धिः सफलता ममास्तु

स्पृशेय बोधिं विरजामनुत्तराम् ॥

ये विन्दते त्वय्यति दशवत्साम्

सदा च प्रसन्नशृङ्खलसमानसेन ।

इमा ये परिणामनवश्रिताः

ये यष्टिं च कक्षां जहते अपायान् ॥

एतेभिः श्लोकेभिः च वर्णितेभिः

पुरुषा स्त्रियो ब्राह्मणचत्त्रिया वा ।

ये स्तोय्यते मुनिं ह्यताञ्जभिः

स्थित्वा सर्वत्र ज्ञानिधरगतजातिषु ॥

सर्वाङ्गसर्वेन्द्रियशोभिताङ्गः

विचित्रपूर्णभिरुणेरुपेतः ।

नरेन्द्रराजैश्च संपूजितः

सदा एतादृशो भेष्यति तच्च तच्च ॥

न तैरेकस्य बुद्धस्य अन्तिके कुशलं कृतम् ।

दयोरपि ध्वेषु न पद्मसु न दशसु ॥

तथा बुद्धसहस्राणामन्तिके कुशलं कृतम् ।

येषामिदं कर्णपुटे देयनं संप्रविश(श्च)तीति ॥

इति सुवर्णप्रभासोत्तमसूचेन्द्रराजदशनाम-

परिवर्त्तो नाम चतुर्थः ॥

अथ खलु भगवांस्तं बोधिसत्त्वसमुच्चयां कुलदेवतामृतद्वोचत् । तेन खलु पुनः कुल-
देवता कालेन तेन समयेन राजा सुवर्णभुजेन्द्रोनामार्वाकनेन कमलकलेन सर्वतथागतस्तदे-
नातीतानागतप्रत्युत्पन्नान् बुद्धान् भगवतोऽभ्यधावीत् ॥

ये जिनपूर्वका ये च भवन्ति

ये च भ्रियन्ते दशदिशि लोके ।

ते ये जिनाम् करोमि प्रणामं

तं जिनमधमहं प्रभजिये ॥

शान्तप्रशान्तविशुद्धमुनीन्द्रं

सुवर्णवर्णप्रभामितगात्रम् ।

सर्वेषु वा सुरसुखरबुद्धं

ब्रह्मरुतखरगर्वितधोपमम् ॥

पद्मदमौरमहीरुहकेशं

नीलसुकुक्षितकेशनिकाशम् ।

शंखतुखारसुयासुलदन्तं

देवविराजितभाषितनाभम् ॥

नीलविशालविशुद्धनेत्रं
नीलमिवाम्बलप्रच्युटिभारम् ।
पद्मसुवर्णविशालसुजिह्वं
पद्मप्रभाश्रितपद्मसुखामम् ॥

शंखमृणालनिभामुखतीर्णं
दक्षिणावर्णितवेदस्त्रिवर्णम् ।
सूर्यनिशाक(र)लचीणशशी च
मात्रं सुनेत्रंमराद्भूलनाभम् ॥

काञ्चनकोटिसुवर्णमृदुरं
नाशमुखोन्नतया तपतीर्णम् ।
अपधरायविशिष्टनाशायं
मृदुकसर्वजिनांगसततम् ॥

एकसमेकतराममुखायवालं
सुरामप्रदक्षिणवक्तम् ।
नीलनिभोज्ज्वलकुण्डलजातं
नीलविराजितमालसुषीवम् ॥

जातममानप्रभासितगात्रं
पूजितं सर्व्वं दशदिशि लोके ।

.

. ॥

दुःखमनन्तप्रशान्तत्रिलोकं
सर्व्वसुखेन च तर्पितसत्त्वम् ।
नरकगतिष्वथ तिर्य्यगतिषु
प्रेतसुरमनुजगतिप्रेतेषु च ॥

सर्वसुखार्पितसत्त्वं

सर्वप्रग्रान्तकृतं अपापगतिषु ।

वर्णसुवर्णकनकनिभासं

काञ्चनतप्तप्रभासितगात्रम् ॥

सौम्यशशाङ्कसुविमलवक्त्रं

विकाशितराजितसुविमलवदनम् ।

तरुणरुहाङ्गकामलगात्रं

सिंहमिवाक्रमविक्रमनागम् ॥

सलिलहृत्प्रालम्बितबाहुं

मारुतप्रेरितसाललतेव

ध्यामप्रभोज्ज्वलसूचितरस्मिम् ।

सूर्यसहस्रमिव प्रेतपत्नं

निर्मलगात्रवरेभि सुनीन्द्रम् ॥

सर्वप्रभासितचेचमनन्तं

चन्द्रनिशाक(र)लभास्करजालम् ।

सचमनन्तसहस्रशतेषु

ते ऽपिच निष्ठितसर्वमभूयि ॥

ते बुद्धप्रभासचिरावमतायै

बुद्धदिवाकरलोकप्रदीपम् ।

बुद्धदिवाकरसहस्रशतं

सचमनन्तसहस्रशतेषु ॥

पश्यतु सत्तेषु तथागतसूर्यं

पुण्यसहस्रशतविकाथम् ।

सर्वगुणैभिरलङ्कृतगात्रं

शौण्डमजेन्द्रमिभं जितबाहुम् ॥

विमललक्षणमण्डितहस्तं
 भूमितलायमयसारितुल्यम् ।
 सूक्ष्मरजायमयगतवुद्धाः
 सूक्ष्मरजायमये प्रभवन्ति ॥

सूक्ष्मरजायमये च तिष्ठन्ति
 ते ये जिनाम् न करो(ति)मि प्रणामम् ।
 कायेन वाचा मनेन (मनसा) प्रपद्यः
 पुष्पप्रदानसुगन्धप्रदानैः ॥

वर्णग्रतेन सुचेतसि नापि
 जिज्ञाशतैरपि बुद्धगुणानि ।
 कल्पसहस्रशतैर्न हि बहून्
 ये गुणसाधुनिष्ठजिनानाम् ॥

सा च वराणविचित्र श्रुतेः एकजिनस्य
 गुणान् ग्रह्णामि जिज्ञासहस्रैर्भाषितुं किञ्चित् ।
 काममशब्दि हि सर्वजिगानां
 एकगुणस्य दिविस्वरे बहून् ॥

सर्वसद्देवकुलोक्तसमूहः
 सर्वभवाग्रभवजलायुपूर्णा ।
 जलसहस्रेषु शक्यं प्रमातुं
 नैव च एकगुणाः सुगतानाम् ॥

वर्णितुं संस्तुतमजिनमन्त्रं
 कायेन वाचा प्रपद्यमनेन ।
 प्रशमय संहितपुष्पफलाद्यं
 तेन ॥ धनं प्रभातुं जिनत्वम् ॥

एवं स्यविलेन तरयति बुद्धं
 एवं करोति नृपः प्राणधानम् ।
 यत्र कुत्रचि मच्चं भवेत जाति
 अनागत कल्पमनन्ता ॥

इह श्रमरौ (शर्व्वार्थ्याम्) पश्यसि स्वप्नं
 इह स्वदेगे न तत्र गृह्णोमि ।
 ईदृगे जिने तु सुतिकमल्लोकर राजा
 जातिषु जातिषु तत्र लभेयम् ॥

बुद्धगुणानिमनन्तमतुल्या
 येऽपि च दुर्लभकल्पसदृशैः ।
 असुसुणेये च दुःस्वप्नगतापि
 तेषु न देगेऽपि दिवसं गतापि ॥

दुःखसमुद्रविमोचयि सत्ता
 पूरोद्यपन्निरेऽपि पारमिताभिः ।
 बोधिमनुत्तरे पश्य पश्य लभेयं
 यत्र भवेऽच समा असयेथा ॥

भेरौप्रदानविपाकहलेन
 सर्व्वजिना नरसमृतिहेतोः ।
 समुखे पश्यसि शाक्यसुनीन्द्रं
 व्याकरणं ह्यङ्गं तत्र लभेयम् ॥

य इमौ दारकौ द्वौ मम युतौ
 कनकेन्द्रं कनकप्रभास्वरम् ।
 त उभिदारक तत्र लभेयं
 बोधिमनुत्तरव्याकरणञ्च ॥

येऽपि च सन्ता अनेन अचान्या
 शरणविहीनव्यसनगताश्च ।
 तेषु भवेय अनागत सर्व्वं वा
 शयरोपणशरणेभिश्च ॥

दुःखसमुद्भवसंचयकर्त्ता
 सर्व्वसुखस्य च आकरभूत ।
 कल्पज्जमागतबोधिचरेयं
 यत्त्वेकपूर्व्वकोटिगताय ॥

स्वर्णप्रभासोत्तमदेशनताये
 पापसमुद्रं शोधतु मद्भ्यम् ।
 कर्म्मसमुद्रे विकीर्य्यतु मद्भ्यं
 क्रोशसमुद्रा च विधतु मद्भ्यम्

पुण्यसमुद्रं प्रपूर्य्य मद्भ्यं
 ज्ञानसमुद्रे तु विशोध्यतु मद्भ्यम् ।
 विमलज्ञानप्रभासचरेण
 सर्व्वगुणा न समुद्रभवेया ॥

बोधिगुणैर्गुणरत्नप्रपूर्णा
 देशनसुवर्णप्रभासवलेन ।
 पुण्यप्रभासे भविष्यति मद्भ्यं
 बोधिप्रभासे विशोध्यतु मद्भ्यम् ॥

विमलज्ञानप्रभासचरेण
 कायप्रभासे भविष्यति मद्भ्यम् ।
 पुण्यप्रभासविरोचनता च
 सर्व्वत्रिलोकविशिष्टो भवेयम् ॥

पुण्यचरेण समन्वितमित्यं
 दुःखसमुद्ग-उत्तारयिता च ।
 सर्वसुखस्य च सागरता च
 कल्पमनागतबोधिचरेयम् ॥

यत्नेकपूर्वककोटिगतायं
 यादृशचचविशिष्टचिलोके ।
 सर्वजिज्ञानमन्तगुणेन
 तादृशचचमनन्तगुणां च ॥
 ते गतिमह्यमनागतसर्वः ॥

इति सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजकर्षकाकरो नाम
 सर्वतथागतस्तवपरिवर्त्तो नाम पञ्चमः ॥

अथ खलु भगवांस्तस्यां वेलायामिमां श्राप्य अभायत । अवेकेषु सूत्रेषु अचिन्तितेषु
 अतिविस्तरं देशिताः श्रूयधर्माः । तस्माद्देशितसूत्रवरोत्तमे च संक्षेपतो देशिताः
 श्रूयधर्माः ॥

अन्यैरुपायैर्नयहेतुभिश्च
 सत्त्वा न कारुण्यरसोदयार्थम् ।
 प्रकाशितं सूत्रवरेन्द्रमेतं
 यथाभिजानन्ति हि सर्वसत्त्वाः ॥

अथ च कायायाथर्वश्रूयधामः
 संग्रामचौरा यम-इन्द्रियाणि ।
 तान्येकधामे निवसन्ति सर्वे
 न ते विजानन्ति परस्परं ॥

चक्षुरिन्द्रियं रूपमेतेषु
धावति श्रोतेन्द्रियं शब्दविचारेण ।
घ्राणेन्द्रियं गन्धविचित्रहारि
जिह्वेन्द्रियं नित्यं रसेषु धावति ॥

कायेन्द्रियं स्पर्शगतो धावति
मनेन्द्रियं धर्मविचारेण च ।
षडिन्द्रियाणीति परस्परेण
स्वकं स्वकं विषयमभिधावति ॥

चित्तं च मायोपमचक्षलक्ष
षडिन्द्रियं विषयविचारणक्ष ।
यथा नरो धावति शून्यग्रामे
संप्रामणौरेभिः समान्वितश्च ॥

प्रजानते इन्द्रियगोचरं च
चित्तं यथा षड्विषयाश्रितं च ।
प्रजानते इन्द्रियगोचराय
रूपं च शब्दं च तथैव गन्धम् ॥

रसं च स्पर्शं च तथधर्मं गोच(र)लं
चित्तं च सर्व्वं षडिन्द्रियेषु ।
शकुनिरिव चक्षल-
मेतेन्द्रियसंप्रविष्टम् ॥

यत्र पण्डेन्द्रियसंश्रितं च
नरेन्द्रियं कुचभुजामर्मायकम् ।
कायस्य निष्ठेषु निवापारं च
अभारकः प्रत्ययमग्नयश्च ॥

अशाश्वतकल्पसमन्वितश्च स्थितकायस्तु इव शून्यग्रामः ।

चित्यप्तेजसलिलानि यथा चौरग्रामान्तः ॥

स्थितदेशदेशे परस्परैरेव सदा विबुद्धा

यथैव आग्नीविष एकवेत्तानि ।

धातुरगास्तदेवन्तु विधानि ऊर्द्धगामीद्वयेपुगामी च

द्वयाद्वयं दिग्गविदिग्गामु सर्व्वं ॥

नश्यन्ति तैर्धातु भुजङ्गमाणि

चित्युरगश्च सलिलोरगश्च ।

इमौ च देष्वाचयतां प्रजेत

तेजोरगास्त्रानिस्तमारुतोरगश्च ॥

इमौ हि ऊर्द्धगती नभोन्ति

चित्तं च विज्ञानमध्ये स्थितं च ।

गत्वा यथा पूर्व्वक्षतेन कर्मणा

देवमनुष्येषु च चिध्वपाया ॥

यथाक्षतं पूर्व्वभावे प्रवर्ज्या

क्षेत्रानि लङ्घयितुं क्षयान्तप्राप्तः ।

कफक्षेत्रमूत्रपूरीषपूर्णानि

नाभिलयं क्षमिचुद्भूतम् ॥

क्षिप्तः श्लक्ष्णाने यथ काष्ठभूतः

यस्या हि त्वं देवत एभि च ।

कतिरोत सत्त्वस्तथा पुङ्गवो वा

शून्या हि ते ते खलु सर्व्वधर्मा ॥

अविद्यत प्रत्ययसम्भवाच्च
एते महाभूतसम्भवाच्च ।
तस्मान्महाभूततया प्रकृतिभावाः
तस्माच्चभूताहि असम्भवाच्च ॥

अविद्यमाने कदाचिद्विद्यते
अविद्यतप्रत्ययसम्भवाच्च ।
अविद्यमानैवमविद्यया च
तस्मान्मया उक्तं अविद्य एषा ॥

संस्कारविज्ञानसनामरूपं
षडायतस्पर्गतयैव वेदना ।
दृष्ट्या उपादानं तथा भवता
जातिजरामरणगोकुलपट्टवाणाम् ॥

दुःखानि संस्कारअचिन्तितानि
संसारचक्रे च यथा स्थितानि ।
अभूतसम्भूतअसम्भवाच्च
अथानिग्रं चित्तविचारणं तथा ॥

दृष्टिगतं स्थास्य च आत्मनो
ज्ञानाधिना किन्द्य क्षेत्रजालम् ।
स्कन्धास्यं पश्यथ शून्यभूतं
सृष्टं तं च बोधिगुणं ह्युदारम् ॥

विवृतं चेमे अमृतपूरस्य
दारं मन्दर्गितं अमृतपूरस्य ।
भोजनं प्रवेक्ष्यते अमृतापूरास्यं शुभं
तेऽप्यस्याहं अमृतरासन-आत्मनोपरा ॥

हताम वरधर्मभरौ
 आपूरिताम वरधर्मशङ्खः ।
 प्रज्ज्वालिताम वरधर्मउल्का
 सुवर्धितं मे वरधर्मवर्षम् ॥

पराजिताम वरक्षेत्रशचवः
 उच्छ्रयिताम धर्मध्वजं ह्यनुत्तरम् ।
 प्रतारिताम सत्त्वं भवसमुद्राः
 पिथिताग्निम चैन्यपापपयानि ॥

क्षेत्राग्निदाह शमयित्वा प्राणिनां
 यस्त्रार्थपूर्वमहमनेककल्पा ।
 अचिन्तित्या पूजित नायक हि
 चरित्वा बोधाय हृदयतेज ॥

सद्वर्णकायपरिवेषयमाणो
 हस्तौ च पादौ च परित्यजित्वा ।
 धमहिरण्यमणिमुक्तिभूषणं
 नयनोत्तमां गयियपुत्रम् ॥

सुवर्णवैदूर्यविचित्ररत्नानि
 क्षिन्दित्वा त्रिषाहसायाम् ।
 सर्ववृक्षदण्डवनस्पतिभ्यः
 सर्वं च धरणीरुद्धं पूर्णयित्वा च ॥

तत्सर्वं कुर्याच्छूकरजोपमम् ।
 पूर्णराशिं करित्वा तु यावदाकाशगोचरम् ॥

विशक्ताभागभिन्नायधरणीरजसमानिवा ।

सर्वसत्त्वात्रिणकेभिज्ञानेचेतनेनरैः ॥

सर्वे गणयितुं शक्यं न तु ज्ञानं जिनस्य च ।

एकक्षणप्रवृत्तन्तु सञ्ज्ञानश्च महामुनेः ॥

अनेककल्पकोटिषु न शक्यं गणयितुं क्वचित् ॥

इति सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजशून्यतापरिवर्त्तौ

नाम षष्ठमम् ॥

अथ खलु वैश्वयणो महाराजो हतगद्दो महाराजो विरुदको महाराजो त्रिकपातो महाराज इत्यापासनेभ्य एकांगेन सीधराणि प्रावृष्य दत्तियजानुमण्डलानि वृधिया प्रति-
प्राप्य येन भगवां सोनाञ्जलिं प्रणम्य भगवन्तमेतद्व्योचत् ।

अयं भगवन् सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजः सर्वसत्पागतात्रलोकितः सर्वसत्पागत-
चमत्पागतः सर्वव्योधिष्वगलनमस्कृतः सर्वदेवेन्द्रगणसंप्रदर्षकः सर्वलोकपालस्तुतः सुधि-
विश्ववर्त्तितः प्रशंसितः सर्ववैभवमयनाभाषितः सर्वसत्त्वानां परमगुणप्रशायकः सर्वनरक-
तिर्य्यङ्मयोनिपमलोकदुःखसंशोषकः सर्वभयप्रतिशमनः सर्वपरवक्रप्रतिनियत्तकः दुर्भिक्ष-
फान्तरप्रशमनो व्याधिकान्तरप्रणाशको चानसर्ववशः-प्रकाशकः परमशान्तिकरः शोकापास-
प्रशमनो विविधनानोपद्रवप्रशमयिता उपद्रवगतसदृष्टप्रणाशयिता इमं भद्रं भगवन्
सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराज्यं तेषां च सूत्रेन्द्रधारकाणां यित्तरेण परंदि संप्रकाशमान-
व्यात्माकं चतूणां महाराजानां सत्त्वपरिवारणां एतेन च धर्मश्रवणेन धर्माधृतरमेन च मे
विद्यात्मभाय सदोजमा विवर्द्धयिष्यन्ति ।

अस्माकं कार्यं च यत्नश्च स्वामयसं कथितं भविष्यति । तेजस्य श्रियस्य लक्ष्मीया
स्माकं कार्यमादिशन्ति । ययं भगवन् चत्वारो महाराजानो धार्मिकाश्च धर्मवादिमश्च धर्म
राजा धर्मेण ययं मयन्त भगवन् देवमागयत्तगन्धर्वांमुरगसङ्घिकद्रुमहोरगानां राज
कारयिष्यामः । ते ययं भगवन् चत्वारो महाराजाः मादृग्महार्विश्रमिहदायत्तसंनपतिभिरमे
केन यत्तगतमदृष्टैः सततसमितं सर्वजस्युद्धौषं दिव्येन चक्षुषा विवर्द्धनातिकालमानुष्यके
वायलोकयिष्यामः श्रावयिष्यामः परिपाचयिष्यामः तेन देवैर्ना भद्रं भगवन्स्माकं चतूर
महाराजानां लोकपाल इति हस्तोत्पादिता । ये वैशिष्ट्येन भगवन् अस्मिन् लस्युद्धे
विपर्यासाः परे च श्लेशावपटता भविष्यन्ति दुर्भिक्षकानारेण या नानाविधैरुपद्रवश
रुपद्रवमदृष्टैरुपद्रुता भविष्यन्ति । ययं भद्रं भगवन् चत्वारो महाराजा अथ सुवर्णप्र-
भासोत्तमसूत्रेन्द्रराज्यं तेषां च सूत्रेन्द्रधारिणां मित्राणां संशोदनां करिष्यामः ।

यदा चेने भदन्त भगवन् धर्मभाणका भित्तवोऽस्माकं चतूर्णां महाराजानां संचोदनया बुद्धाधिष्ठानेन च येषु येषु विषयेषूपसंक्रमेयुस्तेषु तेषु विषयेषु चेनं च सुवर्णप्रभासोत्तम-
सूत्रेन्द्रराजं विस्तरेण संप्रकाशयेयुः । य इमान्येवस्थाणि विषयगतानि नानाविधान्युपद्रव-
शतानि उपद्रवसहस्राण्युपद्रवशतसहस्राणि च प्रशमयिष्यन्ति । यद्य च भदन्त भगवन्
मनुष्यराजस्य विषये ते सूत्रेन्द्रराजधारका भित्तवो धर्मभाणका उपसंक्रान्ता भविष्यन्ति ॥
अयं मनुष्यराजः । इमं सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजं शृणुयात् श्रुत्वा च तेषां सूत्रेन्द्रधारकाणां
भित्तूणां सर्व्वभ्योऽधिकेभ्य आरक्षां कुर्यात् परिचार्यं परिग्रहं परिपालनं कुर्यात् । ते वयं
भदन्त भगवं सत्वारो महाराजालस्य मनुष्यराजस्य सर्व्वविषयगतानां च सत्त्वानां आरक्षां
करिष्यामः परिचार्यं परिग्रहं परिपालनं शान्तिस्वस्थ्यपनं करिष्यामः । यदा च भदन्त
भगवन् मनुष्यराजः सूत्रेन्द्रधारकाणां भित्तुभित्तुष्णुपासकोपासिकानां सर्व्वसुखोपकरणीः
सुखतां कुर्यात् ॥ ते वयं भदन्त भगवं सत्वारो महाराजालं मनुष्यराजं सर्व्वराजेभ्यः
—स्तुततरं करिष्यामो गुरुकृतं करिष्यामो मानितं च पूजितं च सर्व्वविषयेषु च प्रशंसनीयं च
रिष्यामः ॥

अथ खलु भगवन् चतूर्णां महाराजानां साधुकारमहात् । साधु साधु महाराजाः साधु
साधु युष्माकं महाराजाः यथापि ते पूयं पूर्व्वजिनकृताधिकारा अवरोपितकुशलमूला बहु
द्विकोटिनिपुतशतसहस्रपर्य्युपासिता धार्मिकाश्च धर्मेवादिनश्च धर्मेण देवानां च
नुप्याणां च राजत्वं कारयध्वं यथापि नापूर्व्वं दीर्घरात्रं सर्व्वसत्त्वानां हि ते विताः सुख-
त्रौचिताः सर्व्वसत्त्वहितसुधाध्याश्रयप्रतिपदाः सर्व्वहितप्रतिषेधकाः सर्व्वसत्त्वानां सर्व्व-
हसोपमंहाराभिपुक्तास्ते पूयं सत्वारो महाराजानः तेषां मनुष्यराजस्य च सुवर्णप्रभासोत्तम-
त्रेन्द्रराजस्य पूजासंस्काराभिपुक्तानामारक्षां करिष्यथ परिचार्यं परिग्रहं परिपालनं शान्तिं
स्वस्थ्यपनं करिष्यत । तेन युष्माभिश्चतुर्महाराजैः सत्त्वपरिवारैरनेकेष्व यत्तशतसहस्रै-
स्तैसानागतप्रत्युत्पन्नानां बुद्धानां भगवतां धर्मेनेवै आरक्षता भविष्यति परिपालिता च
रिष्यतीता च भविष्यति । तेन युष्माकं चतूर्णां महाराजानां सत्त्वपरिवाराणामनेकेषां यत्त-
तसहस्राणां देवानां देवासुरसंग्रामसमभिशठानां जयो भविष्यति । असुराणां च पराजयो
विष्यति ॥ धर्मेतमेभ्यः सर्व्वपरचक्रममयकस्य सुवर्णप्रभासोत्तमस्यसूत्रेन्द्रराजच्चार्याय तेषां
त्रेन्द्रधारकानां भित्तुभित्तुष्णुपासकोपासिकाणामारक्षां करिष्यथ परिग्रहं परिपालनं
शान्तिस्वस्थ्यपनं करिष्यत ।

अथ वेध्रवखो महाराजो दृतराष्ट्रो महाराजो विरटको महाराजो विरपात्तो महा-
राज उल्यापासनेभ्यः रक्षांशानि चौवराणि प्रावृत्य दक्षिणानि जानुमण्डलानि पृथिव्यां
तिष्ठाप्य येन भगवांस्तेनाङ्गलिं प्रणम्य भगवन्तमेतद्वोचत् ॥ अयं भदन्त भगवन् सुवर्ण-
प्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजो जगतेऽर्ध्वनि यत्र ग्रामनगरनिगमजनपदराष्ट्रराजधानीषु प्रचरिष्यति ।
अथ यद्य मनुष्यराजस्य विषयमनुपाप्ता भविष्यति । कसिद्भदन्त भगवन् मनुष्यराजो भवन्
त्वानेन देवेन्द्र ! समयेन राजशास्त्रेण राजत्वं कारयन् यस्य सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य
शेता भद्रंतास्य सूत्रेन्द्रधारका भित्तुभित्तुष्णुपासकोपासिकाः सत् कुर्यात् गुरुकुर्यान्नानयन्

पूजयन् सततममितं सुवर्णप्रभासोत्तमं सूत्रेन्द्रराजं शृणुयात् । अनेन धर्म्मश्रवणेन संशोदन-
धर्म्मामृतपुण्यात्मकानामस्माकं चतूणां महाराजानां सवलपरिवारालामनेकेषां च पक्षगत-
सदस्याणां इमान् दिव्यात्मभावान् महतो जप्ता विवर्द्धयेत् ॥ महान्तं दीर्यं संध्यामरुचं
'चास्माकं' कायेषु तेजः श्रियश्च लघ्नीयास्माकं विवर्द्धयेत् । तेन त्रयं भदन्त भगवंश्चत्वारो
महाराजाः सवलपरिवारा अनेकेष्वक्षतसहस्रैरदृशद्भिः कायात्मभावेरेतर्हि चानागतेऽध्वनि
यत्र ग्रामनगरानिगमजनपदराष्ट्रराजधानीभूपसंक्रमिष्यामः । तथायं सुवर्णप्रभासोत्तमः सूत्रेन्द्र-
राजः प्रचरिष्यति तेषां च मनुष्यराजानामप्य सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य श्रोतॄणां
पूजयितॄणां चार(र)तां कलि(रि)ष्यामः । परित्राणं परिग्रहं परिपालनं दण्डपरिहारं शस्त्र-
परिहारं शान्तिस्त्रस्ययनं च करिष्यामः । तेषां च कुलानां तेषां च राष्ट्राणां तेषां च
विषयाणां चारतां करिष्यामः परित्राणं परिग्रहं परिपालनं दण्डपरिहारं शस्त्रपरिहारं
शान्तिस्त्रस्ययनं करिष्यामः । तं च विषयं स्वर्द्धभयायासेभ्यः परिमोचयिष्यामः । परचक्राणि
च प्रतिनिवर्तयिष्यामः यः कश्चित्तस्य मनुष्यराजस्याप्य सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य
श्रोतुमौनयितुः पूजयितुः ॥ अ(थ)त्यः सामन्तकः प्रतिशत्रुराजो भवेत् । यदा च भदन्त भगवं-
स्तस्य सामन्तकस्य प्रतिशत्रो राज्ञः एवं चित्तमुत्पाद्येत सोऽहं चतुरङ्गीय वलकायेन सार्द्धमप्य
विषयमुपसंक्रमेयं विनाशयितुम् ॥

तेन खलु पुनर्भदन्त भगवन् कालेन तेन समयेनास्य सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य
नेजोऽनुभावेन तस्य सामन्तकस्य प्रतिशत्रुराजस्यानौराजभिः सार्द्धं वंशमो भविष्यति ॥
अविषयगतास्त्रविषयविलोपाद्य भविष्यन्ति दासराज्य राजसङ्घोभा भविष्यन्ति ग्रहदोगाद्य
विषयगताभूता भविष्यन्ति नानाव्याधिचयशतानि विषयगताभूतानि भविष्यन्ति । यदा च
भदन्त भगवंस्तस्य सामन्तकस्य प्रतिशत्रुराजस्य अविषयगतानि एवं रूपाणि नानोपद्रवशतानि
नानाव्याधेयशतानि भवेयुः ॥ य च भदन्त भगवन् सामन्तकप्रतिशत्रुराजस्य शत्रुरङ्गीयं सेनां
योजयित्वा परचक्रममनाय अविषयगतास्त्रिष्कान्तो भवेत् यत्रायं सुवर्णप्रभासोत्तमः सूत्रेन्द्रराजो-
भवेत् । य प्रतिशत्रुराजः सार्द्धं चतुरङ्गवलकायेन तं विषयमुपसंक्रमितुकामो भवेत् विना-
शितुकामो भवेत् तत्रेयं भदन्त भगवंश्चत्वारो महाराजाः सवलपरिवाराः अनेकेष्वक्षराक्षम-
क्षतसहस्रैरदृशैरात्मभावैस्तत्रापसंक्रमिष्यामः । तं परचक्रमाधानं मार्गप्रतिपद्यं तथैव प्रति-
निवर्तयिष्यामो नानाव्याधेयशतानि नोपसंहरिष्यामो विद्वांसं करिष्यामः । यदा तत् परचक्रं
न शक्नोति तत्र विषय उपसंक्रमितुं । कुतः पुनर्विनाशं करिष्यति ॥

अथ भगवोक्तेषां चतूणां महाराजानां साधुकारमशतं । साधु साधु महाराजाः सा-
खलु पुनर्युष्माकं महाराजानां यदुपपमया अरुह्यैयवन्पकोटिनिपुतक्षतसहस्रमुदानीता
अनुत्तरायाः मय्यकुम्भोद्येरण्यं तेषां तेषां मनुष्यराजानामप्य च सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्र-
राजस्य श्रोतॄणामारतां करिष्येय परित्राणं परिग्रहं परिपालनं शान्तिस्त्रस्ययनं करिष्ये
तानि च राजकुलानि च तानि च नगराणि तानि च शिष्याणि आरक्ष-
यिष्य परित्राणं परिपालनं दण्डपरिहारं शस्त्रपरिहारं शान्तिस्त्रस्ययनं करिष्ये ॥ तानि च
शिष्याणि स्वर्द्धभयोपद्रवोपसंक्रमोपायासेभ्यः परिमोचयिष्येय परचक्राणि च निवर्तयिष्येय ॥

सर्वजन्मद्वीपगतानां चायं मनुष्यराजस्य अकलय मण्डनया विग्रया विवाहया श्रोतमुक्ता-
मापद्य ॥ यथाच ते युष्माकं चतूणां महाराजानां सवलपरिवाराणां अस्मिन् जन्मद्वीपे
तेषु चतुर्षु नगरसदृशेषु तानि चतुरश्रीतिनगरसदृशाणि तेषु तेषु विषयेष्वभिरमेयुक्तेन च
राजैश्वर्यैर्णाभिरमेयुक्तेन च धर्मेस्त्वन्नेन परस्परं न विचेष्टयेयुः ॥ न परस्परं विचेष्टं
ज(म)मयेयुः ॥ स्त्वेन च यथापूर्वं कर्मापचयेन राजत्वं प्रतिलभेयुः ॥ स्त्वेन च राजैश्वर्येण
च सुष्टा भवेयुः ॥ न च परस्परेण विनाशयेयु न विषयविनाशाय पराक्रमेयुः ॥ यथा वास्मिन्
जन्मद्वीपे तेषु चतुरश्रीतिषु विषयनगरसदृशेषु तानि चतुरश्रीतिराजसदृशाणि परस्परेण
हितचित्तानि सुयुचित्तानि परस्परेणाकलहताङ्गनया भण्डनया विग्रहया विवाहया स्वेपु स्वेपु
विषयेष्वभिरमेयुः ॥ तेन चतूणां महाराजानां सवलपरिवाराणां अयं जन्मद्वीपः स्वीतो
भविष्यति सुभित्तस्य रमणीयस्य बहुजनसमाकीर्णस्य अद्भुतोजोवत्तरेण भविष्यति ॥ अतो-
मासाहं माससम्पत्सराणि च सर्वानि समाचारयुक्तानि भविष्यन्ति ॥ अहोरात्रं, प्रह-
नसत्रचन्द्रसूर्याद्य समाग्रहिष्यन्ति ॥ कालेन च वर्षधाराः पृथिव्या निपतियन्ति सर्व-
जन्मद्वीपगतानि सप्तत्वनि सर्वधनधान्यसमृद्धानि भविष्यन्ति महाभागानि चामत्सराणि
भविष्यन्ति परित्यागयन्ति दशकुशलकर्मपथसमन्वागतानि भविष्यन्ति ॥ यद्गुणस्य सुगताः
स्वर्गलोके उपपत्स्यन्ते । देवमुवनानि चाकीर्णानि भविष्यन्ति देवैर्देवपुत्रैश्च ॥ यत् कश्चिन्म-
हाराजो भवेत् ॥ य इत्यमथ सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य श्रोता भवेत् । मानपिताच
पूजयिताच तेषां च सूत्रेन्द्रधारकाणां भितुभितुषुपासकोपासिक्कानामौत्सुक्यं घत्तु कुर्यात्
गुह्यकुर्यान्मानयेत् पूजयेत् ॥ युष्माकं चतूणां महाराजानां सवलपरिवाराणामनेकेषां च
यत्तश्चतस्रश्चाणामनुकम्पार्थाय सततसमितं धर्मं सुवर्णप्रभासोत्तमं सूत्रराजेन्द्रं शृण्वन् अनेन
धर्मेनप्रवृत्तलोकैकैर् युष्माकमेतान्मात्मभावानि सन्तर्पयेत् ॥ महतोऽजसा युष्माकमेतानि
अतीराणि विवर्धयेत् महश्च युष्माकं दीर्यं च स्वमरदलं च वपुषः संजनयेत् ॥ तेजस्य
अग्निश्च लक्ष्मीश्च युष्माकं विवर्धयेत् ॥ तेन च मनुष्यरात्रेण सम आक्यमुनेकपागतस्यार्हतः
सम्यक् समुत्तुष्याचिन्त्या महाविपुलविस्तीर्णा पूजा कृता भविष्यति ॥

तेन च मनुष्यराजेनातीतानागतप्रत्यल्पद्धानां बुद्धानामनेकेषां तथागतानां कोठिनिपुत-
शतसदृशाणामचिन्त्या महती विस्तीर्णा सर्वोपकरणैः पूजाकृता भविष्यति ॥ तेन तस्य
मनुष्यराजस्य महत्पारसा कृता भविष्यति ॥ तेन च तस्य राज्ञा रक्षो परिचायं परिग्रहं
परिपालनं दण्डपरिहारं शस्त्रपरिहारं शान्तिस्वस्थयनं कृतं भविष्यति ॥ अग्रमहिष्याद्य
राजपुत्राणां च सर्वान्तःपुरस्य च राजकुलस्य च सर्वस्य महत्पारसा कृता भविष्यति
परित्राणं परिग्रहं परिपालनं शान्तिस्वस्थयनं कृतं भविष्यति ॥ राजकुलनिवासिन्यस्य सर्व-
देवता या या चत्वारश्च चित्तेन सुखसौमयेन समन्वागता भवितारो रतिमनुभविष्यन्ति ॥
तानि च राष्ट्राणि तानि च विषयाणि चारुचित्तानि भविष्यन्ति परिपाचिता चानुत्पीडितानि
चाकण्टकानि च भविष्यन्ति सर्वपरचक्रानवमार्हितो विस्तीर्णापरिमितपुण्यस्कन्धः परिपृच्छीतो
भविष्यति ॥ अद्य मम सर्वान्तःपुरस्य महत्पारसा कृता भविष्यति ॥ अद्य मम राजकुले
अचिन्त्या मम विशिष्टानुत्तपा महती शान्तिकृता भविष्यति स्वस्थयनं च ॥ अद्य ममायं

सर्वत्रिपय आरक्षितो भविष्यति ॥ परिपाचितशानुखीदितशानुत्कृष्टिकय सर्वपरचक्रा-
नयमर्दितशानुपमर्गशानुपायमय भविष्यति ॥ यदा च महाराजः न मनुष्यराजोऽनेन
रूपेण मर्दन्महोदयेण सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजधारका भित्तुभित्तुषुपासकोपासिकाः सत्
कुर्यात् गुण कुर्यात् मानयेत् युष्माकं चक्षुषां महाराजानां मवलपरिवाराणां तेषां च
देवगणानामनेकेषां च यत्प्रशतसदृशाणां महारक्षत्राणि संस्थास्यन्ति ॥ उदारोदाराणां च
गन्धा न प्राप्स्यन्ति सर्वदेवभयनेषु सर्वसुवर्णवर्णांशभामः प्रादुर्भविष्यति । तेन चावभासेन
सर्वदेवभवनान्यशभासितानि भविष्यन्ति ॥ यथा त्रिसदृशमहासादृशाणां लोकयातो ॥
सर्वदेवभवनानि सुपर्यन्तरीते तानि नानागन्धधूपलताच्छत्राणि संस्थाप्यन्ति ॥ तथाशास्त्र
महाराजाः सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य तेजसा वरसदृशधूपिता तेन मनुष्यराजेन ।
नानागन्धा अथ सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य पूजार्णय ॥

नानागन्धधूपलताच्छत्राणि संस्थाप्यन्ति तेन सल्लसमुद्धतैर्न समन्ताद्दृशसु दिक्षु
अनेकेषु गङ्गानदीवालुकोपमेषु सुदृष्टेवर्कोटिनिपुतशतसदृशेषु अनेकेषां गङ्गानदीवालुका-
समानान्तायागतकोटिनिपुतशतसदृशाणां सुपर्यन्तरीते तानि नानागन्धधूपलताच्छत्राणि
संस्थाप्यन्ति ॥ तेषु वालुकोपमेषु सुदृष्टोत्तिनिपुतशतसदृशेषु दारोदाराणां नानागन्धधूपा-
नायास्यन्ति ॥ सुवर्णवर्णमयावभासा प्रादुर्भविष्यन्ति ॥ तेन चावभासेन तान्यनेकानि गङ्गा-
नदीवालुकासमानि सुदृष्टेवर्कोटिनिपुतशतसदृशाण्यवभासितानि भविष्यन्ति ॥ समनन्तर
प्रादुर्भूतानि च महाराजा इमान्येव रूपाणि प्रतिहाय्याणि तानि अनेकानि गङ्गानदीवालुका-
समानि सुदृष्टेवर्कोटिनिपुतशतसदृशाणि प्रतिष्ठिता स्वायागतास्तं च धर्म्मभागकं समन्ता-
गता करिष्यन्ति ॥ बाधुकाराणि च प्रदायन्ति बाधु बाधु मत्पुत्रम् ! बाधु पुनस्त्वं सत्पुत्रम् !
यस्त्वमिममेवं रूपं गम्भीरमेवं गम्भीरायभासमेवमस्मिन्मनुष्यगुणधर्म्मसमन्वागतं
सुवर्णप्रभासोत्तमं सूत्रेन्द्रराजं विस्तरेण सम्प्रकाशयितुकामः ॥ न चेते सत्ता इत्यरेण कुशल-
मूलैर्न समन्वागता भविष्यन्ति ॥ ये इमं सुवर्णप्रभासोत्तमं सूत्रेन्द्रराजं अन्तः शोध्यन्ति
प्राग्नेशोद्गर्हयन्ति धारयिष्यन्ति लिखिष्यन्ति लिखापयिष्यन्ति वाचयिष्यन्ति पर्यवाप्यन्ति
विस्तरेण च पर्येदि संप्रकाशयिष्यन्ति पर्येदि वेशयिष्यन्ति वदेष्ट्यन्ति स्वाध्यापिष्यन्ति यानि
श्रीव्रमनसि भावयिष्यन्ति ॥ तत् कथ्यहेतोः । सहस्रवलेनास्य पुरुषस्य सुवर्णप्रभासोत्तमस्य
सूत्रेन्द्रराज्यानेकानि बोधिसत्त्वकोटिनिपुतशतसदृशाणि अवैदर्तिकानि भविष्यन्ति
अनुत्तरायाः सम्यक् सम्योधेः ॥

अथ खलु तानि समन्ताद्दृशसु दिक्षु गङ्गानदीवालुकामेषु सुदृष्टेवर्कोटिनिपुतशत-
सदृशेषु अनेकानि तपागतकोटिनिपुतशतसदृशाणि स्वकस्वेषु सुदृष्टेवर्षु प्रतिष्ठितानि
तेन कालेन तेन समयेनेकपदेनेकत्राचेकस्वरानिर्घोषेण तस्य धर्म्मभागकस्य भिक्षोर्हर्म्मभन-
गतप्येतद्भुतः । वपस्कंमिष्यसि त्वं मत्पुत्रपानागतेऽध्वनि बोधिमण्डं प्रदर्शयिष्यसि त्वं
मत्पुत्रम् बोधिमण्डवरागगतो भूमिराजो मूलप्रविष्टः सर्वत्रैलोक्षप्रतिविमिश्रितानि सर्वसत्त्वा-
न्विकालान्तराणि व्रततपश्चरणवलघानान्यधिष्ठानानि अधिष्ठितान्यनेकानि सुष्करकोटि-
निपुतशतसदृशाणि समद्भूरिष्यसि त्वं मत्पुत्रम् बोधिमण्डं । परित्रायिष्यसि त्वं

सत्पुरुष सर्वान्द्विषादहस्यदाषादछलोकधातून् ॥ पराजयिष्यसि त्वं सत्पुरुष दुमराजमूलो-
पविष्टः कुत्रिमरूपपरमविभक्तसन्दर्शनं नानाविकृतरूपमचिन्त्यमारभेन् ॥ अभिमम्भोत्थसि
त्वं सत्पुरुष बोधिमण्डवराग्रगतोऽनुपमप्रशान्तविरक्तस्त्वग्भीरमनुत्तरां सम्पक्वस्त्वोधिं ॥
प्रवर्तयिष्यसि त्वं सत्पुरुषार्थसारदृढवज्रासनोपविष्टः सर्वजिनाभिषंस्तुतं परमगम्भीरं द्वाद-
शाकारमनुत्तरधर्मचक्रं ॥ पराविद्वानुपसर्गानिवानुपापासानि चेति ॥

एवमुक्ते वैद्यवशो महाराजो हस्तराष्ट्रो महाराजो विरुद्रको महाराजो विरुपाक्षो
महाराजस्तौ सर्वे भगवन्तमेतद्वचोचत् ॥ तेन भगवन् मनुष्यराजेन सुखातगान्त्रेण भवितव्यं
सुगन्धवसनधारिणानेकहचिरवस्तप्रावृतेन नानालङ्कारविभूषितेन भवितव्यम् । आत्मनश्च-
नौचतरमासनं प्रत्युपयितव्यं तत्रासने निवेष्टित्वा राज्यसदमतेन न भवितव्यं नचोच्चैराज्ञा स्वयं
क्षययितव्या श्राव्यमानमद्वैतविशिष्टेन चित्तेनायं सुवर्णप्रभाशोरुभः सूर्येन्द्रराजः श्रोतव्यः
तस्य च धर्मभाणकस्य भिक्षोरन्तिके श्राव्युपेक्षा उत्पादयितव्या ॥ तेन मनुष्यराजेन तस्मिन्
काले तस्मिन् समये अग्रमहिषीराजपुत्राश्च राजदुहितरश्च सर्वान्तःपुरगणाश्च प्रियहिताभ्याम्
प्रक्षिप्तव्याः प्रियवचनैश्चाग्रमहिषीराजपुत्राश्च राजदुहितरः सर्वान्तःपुरगणाश्चालापयितव्याः ।
नानाविचित्राश्च धर्मश्रमणपूजा आजापयितव्या ॥ अर्चयितव्या अतुल्यया प्रीत्या आत्मानं
सन्तर्पयितव्या । अश्विन्तमप्रीतिसुखेन सुखापयितव्यं सुखेन्द्रियेन च भवितव्यं ॥ आत्मनश्च
महावलेन च भवितव्यं महता महर्षणात्मा महर्षयितव्यः ॥ महताम्रिजातेन धर्मभाणकः
प्रत्युक्तावयः ॥

एवमुक्ते भगवां स्तांश्चतुर्गेमहाराजानेतद्वचोचत् । तस्मिंश्च खलु पुनर्महाराजाः काले
तस्मिन् समये तेन मनुष्यराजेन सर्वेण च तानि पाण्डलानि नवहचिरवस्त्राणि प्रावरित-
व्यानि नानाविभूषणालङ्कारैरात्मा समलङ्कृतव्याः ॥ महता राजानुभावेन महत्या राजयूहया
नानाविचित्रमङ्गलपरिपृच्छीतेस्ततोराजकुलावभिनिष्क्रमितव्यम् । तस्यधर्मभाणकस्यभिक्षोः
प्रत्युद्गमनाय गन्तव्यम् ॥ तत्कस्य हेतोः ॥ यावन्ति मनुष्यराजस्तत्रपदानि भाषयन्ति तावन्ति
कल्पकोटिनिपुतशतसहस्राणि संन्यागत्परांमुखानि करिष्यति ॥ तावतां चक्रवर्तिराजकुल-
कोटिनिपुतशतसहस्राणां लाभो भविष्यति ॥ यावन्ति स तत्र पदान्यतिक्रमिष्यति । तावतां
चैव दृष्टधार्मिकानां दुर्विचित्रं महता राज्यैश्वर्येण विवर्द्धयते ॥ अनेककल्पकोटिनिपुत-
शतसहस्राणामुदारोदाराणां चावधानानां समरत्नमयानां दिव्यविमानानां लाभो भविष्यति ॥
अनेकेषां च दिव्याशराणां मानुष्यकानां राजपुत्रशतसहस्राणां लाभो भविष्यति ॥ सर्वत्र
जातिषु महैश्वर्यप्राप्तो भविष्यति ॥ दीर्घायुष्मश्च भविष्यति चिरजीवौ च भविष्यति ।
प्रतिभाणवांसोदयवचनश्च यशस्वी च सुविज्ञातकीर्तिश्च प्रशंसनीयश्च भविष्यति सदैव-
मानुषासुरस्य लोकस्य सुखितश्च भविष्यति ॥ उदारोदाराणां च दिव्यमानुष्यकानां सुखानां
लाभो भविष्यति ॥ महावलश्च महानयुजलवेगघारी चाभिरूपः प्रापादिको दर्शनीयः
परमया शुभवर्णपुष्करतया समन्वागतश्च भविष्यति ॥ सर्वत्र च जातिषु तयागतसमवधान-
गतो भविष्यति ॥ सर्वैकल्याणमित्राणि च प्रतिलप्स्यते ॥ योऽस्मिन्त्रपुण्यस्तन्परिपृच्छीतो
भविष्यति ॥ इमान्येवं कृपाणि महाराजगुणानुशंसानि संप्रश्रव्यानेन तेन राज्ञा धर्मभाणका

पात्रान्यभ्युपगम्याः ॥ तत्र धर्मभावाकल्पानिके शास्त्रमंशोत्पादयित्वा ॥ यत्र विभ
 सुत्पादयितव्यं ॥ अथ यम शास्त्रावनिष्ठायागतोऽदन् मयकम्बुदृष्ट दृष्ट रात्रकुले अत्रनमनुज्ञा-
 निष्यते ॥ सर्वतोक्तिप्रत्यनोक्तं धर्मग्रन्थं श्रौयामि ॥ अथादयनेन धर्मग्रन्थेनावेवर्तिको
 भविष्यान्वमनुत्तरापी मयकम्बुम्योघो ॥ अथ मया तपसागतकोटिनिपुतगतवदद्यात्वा-
 रागिगानि भविष्यन्ति ॥ अथ मयातौतानागतप्रत्युत्तरानां बुद्धानां भगवतामविन्या महती
 विपुला धिक्तीर्णा पूजा कृता भविष्यति ॥ अथ यम नरकगतिकार्यमयोनिपमलांक-
 युःप्राप्त्यन्तः समुच्छिन्नानि भविष्यन्ति ॥ अथ मयानेकानां ब्रह्मेन्द्राद्यत्वाकोटिनिपुत-
 गतमदद्यान्ममाप्रतिलब्धानां कुमलमूलवीजान्यदन्तानि भविष्यन्ति ॥ अथ
 गतमदद्यान्ममाप्रतिलब्धानां कुमलमूलान्यदन्तानि भविष्यन्ति ॥ अथ
 मयानेकानि चक्रवर्तिराजकोटिनिपुतगतवदद्यात्वात्मभावादीजान्यदन्तो(रो)पितानि भविष्यन्ति ॥
 अथ मयानेकानि सत्त्वकोटिनिपुतगतवदद्यात्वात्मभावादीजान्यदन्तो(रो)पितानि भविष्यन्ति ॥ अथ
 मयाविन्यासुविपुले दनिष्यति त्वं सत्त्वपानुत्तरं धर्माप्रदाय ॥ आधूरयिष्यति त्वं सत्त्व-
 पानुत्तरधर्मगर्भः । उच्छ्रयिष्यति त्वं सत्त्वपानुत्तरं महाधर्मभञ्जं ॥ प्रज्वालयिष्यति त्वं सत्त्व-
 पानुत्तरं धर्मास्कां प्रवर्षयिष्यति त्वं सत्त्वपानुत्तरं महाधर्मवर्षं पराजयिष्यति त्वं स
 पुनपानेकानि क्षेपगतवदद्यात्वात् प्रतारयिष्यति त्वं सत्त्वपानेकानि सत्त्वकोटिनिपुतगत-
 वदद्यात्वात् सुभीमान्महाभयसमुद्रात् ॥ परिमोचयिष्यति त्वं सत्त्वपानेकानि सत्त्वकोटि-
 निपुतगतवदद्यात्वात् संसारचक्रात् ॥ आरागयिष्यति त्वं सत्त्वपानेकानि सत्त्वकोटि-
 निपुतगतवदद्यात्वात् तयाधर्माङ्गं प्रमुदुह्य ॥ धेनवैवाची मनुष्यराजः पुण्याभिवंस्कारेण
 कुमलाभिवंस्कारेण च तेनेव चात्मभावेन च दृष्टधार्मिकेणाविन्तेन महताराग्रैश्वर्यतां
 श्रियार्द्धयति ॥ दृष्टधार्मिकेणाविन्तेन महता च राजतेजसा धमन्वागतो भविष्यति ॥ श्रिया
 च तेजसा च सत्त्वमालङ्कृतो भविष्यति ॥ सर्वप्रदार्पिकाय सर्वग्रन्थवद्य सद्यधर्मैव
 सुनिवृत्तीता भविष्यन्ति ॥

एवमुक्ते स्वतरो महाराजा भगवन्तमेतदबोधन् ॥ यः कश्चिद्भूत भगवन्मनुष्यराजो
 भवेत् ॥ सोऽनेनैव यू(बुद्ध)पूषणधर्मगौरवेणैव सुवर्णप्रभासोत्तमं सूत्रेन्द्रराजं शृणुयात् ॥ तत्र
 सूत्रेन्द्रधार्मिका भित्तुमिलुषुषावकोपाधिकाः संस्तुयात् गुरुकुर्यान्मानयेत् पूजयेत् ॥ अस्माकं
 चतूणां महाराजानामर्थाय तद्वाङ्मुक्तं सुशोधितं शोधयेत् ॥ नानागन्धोदकसंघिकं कुर्यात् ॥
 तच्च धर्मग्रन्थमस्माभिश्चतुर्मिथ महाराजैः वादं साधारणं शृणुयादत्तमनोऽर्थाय च च तावत्
 किञ्चिन्मात्रं कुमलं प्रयत्नं दद्यात् ॥ समनन्तरं निषण्ण्य च भदन्त भगवं स्तत्र भित्तार्धस्मा-
 धनगत्य ॥ तेन मनुष्यराजेनास्माकं चतूणां महाराजानामर्थाय नानागन्धा घूपयितव्या
 सद्यधूपितेषु ते भदन्त भगवंस्तत्रसुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य पूजायां नानागन्धैः
 परेता निश्चरन्ति ॥ तस्मिन्नेव सत्त्वसत्त्वपुद्गलैः स्थापयन्ति ॥ उदारांश्च गन्धानां प्रापयन्ति ।
 गतानुपपन्नरीचे नानागन्धघूपलताच्छ्रयाणि संस्थापयन्ति ॥ उदारांश्च गन्धानां प्रापयन्ति ।
 सुवर्णवर्णमयाद्यायभाषाः प्रादुर्भवन्ति ॥ तेनचावभाषेनास्माकं भवनान्यवभाषितानि
 भविष्यन्ति ॥ ब्रह्मणः सद्यपतः शक्रस्य च देवानामिन्द्रेण सरस्वत्याय महादेवा दृष्टा

महादेव्याः श्रियश्च महादेव्याः सङ्गयश्च महायत्तसेनापतेरष्टाविंशतीनां च महायत्तसेनापतीनां
महेश्वरश्च च देवपुत्रश्च वज्रपाणेश्च महायत्तसेनापतेर्मणिभद्रश्च च महायत्तसेनापतेर्हारीत्याश्च
पञ्चपुत्रश्चतपरिवाराद्याः । अनवतप्तश्च च नागराजश्च चैतेषां भदन्त भगवन् स्वकस्वकभवन-
गतानां तेन चणलवपुहूर्त्तनापथ्यन्तरीक्षे नानागन्धधूपलताच्छत्राणि संस्थाप्यन्ति ॥ उदाराश्च
नानागन्धानाद्याप्यन्ति सुवर्णवर्णमयाश्चावभासाः प्रादुर्भवित्यन्ति ॥ तथा चावभासया सर्व-
भवनान्येव भाषितानि भविष्यन्ति ॥

एवमुक्ते भगवांश्चतुरो महाराजानेतद्वोचत् ॥ न केवलं युष्माकं चतुर्णां महाराजानां
स्वकस्वकभवनगतानामुपर्यन्तरीक्षगतानि नानागन्धधूपलताच्छत्राणि संस्थाप्यन्ति ॥ तत्
कथं हेतोः ॥ सहप्रभूपिताश्च महाराजानेन मनुष्यराजेन नानागन्धा अस्य सुवर्णप्रभासो-
त्तमश्च सूर्येन्द्रराजश्च पूजोपस्थानाय तत्तद्यैवधूपकद्वयहस्तं परिपृहीता नानागन्धधूपलता
निखरिष्यन्ति ॥ तेन चणलवपुहूर्त्तन सर्व्वर्ष्यां त्रिषाहस्रमहासाहस्राणां लोकधातौ यत्र
कोटिशतं सुमेरुणां पर्व्वतराजानां कोटिशतं चक्रवाकुमहाचक्रवाहानां पर्व्वतराजानां
कोटिशतं चतुर्महादीपानां कोटिशतं चतुर्महाराजकायिकानां देवानां कोटिशतं त्रयस्त्रिं-
शानां देवानां कोटिशतं यावद्देव संज्ञा नासंज्ञायतनोपमानां सर्व्वत्र रतेषु त्रिषाहस्रमहा-
साहस्रलोकधातुकोटिशतेषु त्रयस्त्रिंशेषु देवनिकायेषु सर्व्वर्ष्यां च देवनरागन्धर्व्व्यासुरगहवृ-
क्षिन्नरमहोरगानां च भवनगतानां उपर्यन्तरीक्षगतानि नानागन्धधूपलताच्छत्राणि
संस्थाप्यन्ति ॥ उदाराश्च नानागन्धानाद्याप्यन्ति सुवर्णवर्णमयाश्चावभासाः प्रादुर्भवित्यन्ति
ताभिश्चावभासाभिः सर्व्वभवनान्येव भाषितानि भविष्यन्ति ॥

एवमुक्ते चत्वारो महाराजा भगवन्तमेतद्वोचत् । अथ भदन्त भगवन् सुवर्णप्रभा-
सोत्तमश्च सूर्येन्द्रराजश्च तान्येव दद्यामि तृष्ठाभिस्तानि मारं पराजयिष्यामि कानि च
गुणानि संपश्यमानश्च सुहृदसहस्रावरुणकुशलमूलश्च मनुष्यराजस्यानुकम्पाद्यापरिमितपुण्य-
स्तन्यपरिग्रहं सम्पश्यमानोऽसौ त्वयं भदन्त भगवन् चत्वारो महाराजाः सदपरिवारा
अनेकैर्यत्ततसहस्रैः सार्द्धं स्वभवनगता नानागन्धधूपलताच्छत्राः संघोदिताः समाना
अदृश्यात्मभावे येन तस्य मनुष्यराजस्यापगतसंस्कारकूटसुग्रीधितं नानागन्धोदकमुषितं
नानालङ्कारसमलङ्कृतं राजकुलं तेनोपसंक्रमिष्यामो धर्मेभ्रवणाय ब्रह्मा च सहापतिः शक्रश्च
देवानामिन्द्रः सरस्वती च महादेवी श्रीश्च महादेवी वृद्धा च महादेवी पृथिवी देवताः
संजयश्च महायत्तसेनापतिरष्टाविंशतिमहायत्तसेनापतयश्च महेश्वरश्च देवपुत्रो वज्रपाणश्च
गुह्यकाधिपतिर्मणिभद्रश्च महायत्तसेनापतिः हारीती च पञ्चपुत्रश्चतपरिवारा अनवतप्तश्च
नागराजः सागरश्च नागराजः । अनेकानि च देवकोटिनिपुतश्चतसहस्राणि अदृश्यात्म-
भावेयेन तस्य मनुष्यराजश्च यत्र तं नानालङ्कारसमलङ्कृतं राजकुलं यत्र सत्य धर्मेभ्राटकथ
भित्तोः युष्माभिः कीर्त्तयामां घरण्यां शौचप्रपृहीतं नानालङ्कारसमलङ्कृतं धर्मासनं प्रद्योतं
तत्र धर्मेभ्रवणाय ते त्वयं भदन्त भगवांश्चत्वारो महाराजा अनेकैर्यत्ततसहस्रैरेभिश्च
सर्व्वैः सार्द्धं समग्रा भविष्यामः तस्य मनुष्यराजश्च कल्याणमित्रसहायकश्च कल्याणमित्र-
प्रापकश्चानुतरस्य सहारसोदारादतुः । अनेन धर्मादुतरसेन संतर्पिताः सन्तः तस्य

मनुष्यराज्यारक्षां करिष्यामः परित्राणं परिग्रहं परिपालनं शान्तिस्वस्थयनं करिष्यामः ।
तस्य राजकुलस्य च नगरस्य च विषयस्य च रक्षां करिष्यामः । परित्राणं परिग्रहं परिपालनं
शान्तिस्वस्थयनं करिष्यामः । तच्च विषयं सर्वोपद्रवोपशमोपायासेभ्यः परिमोक्षयि-
ष्याम इति ॥

यः कश्चिद्भूदन्त भगवन् मनुष्यराजो भवेद् यस्य च मनुष्यराज्यं विषये यः सुवर्ण-
प्रभाषोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य प्रचरेत् ॥ यदा चासौ भवन्त भगवन्मनुष्यराजः सुवर्णप्रभाषोत्त-
मस्य धारकानां भित्तुभित्तुषुपासकोपासिकानां चतुर्कुल्याभानयेन पूजयेदस्माकं चतुर्ग-
महाराजानामनेकानि यत्कीर्तिनिपुतशतसहस्राण्यनेकानि धर्मैश्वर्येण ॥ इतेन धर्मा-
वृत्तरत्नेन न हर्षपर्येण प्रतिमानयेदस्मानि दिव्यात्मभात्रानि महतोऽजसा न विप्रहृष्टेन चास्माकं
वीर्यं च स्थानवत्त्वं च संजनयेत्तेजस्य चिद्यस्य चतुर्गो चास्माकं कायेषु न विप्रहृष्टेन तेऽपि
भवन्त यमं भगवन्सत्वारो महाराजाः स्रजलपरिवारा अन्यैर्कीर्तकीर्तिनिपुतशतसहस्रेण च
विषये रक्षां करिष्यामो भवन्त भगवन् विषये चास्माकं वरेचतः च च विषयवासिभ्यो दो-
शरक्षां विषं वरेचन्ति देवतास्य भवन्त भगवन् विषयमुपेक्षन्ते । तत्तत्र विषये नानाविधा
विषयतोभा भविष्यन्ति । दाहणानि च राजवंशभाभि भविष्यन्ति सर्वविषयगतानि च
मत्स्यानि कलहजातानि भविष्यन्ति भयजनजातानि विप्रदौतानि वाइमापहानि ॥ नाना-
विधास्य महारोगा विषये प्रादुर्भविष्यन्ति । नानादिरभ्या चामताद्योक्तापाताः प्रादुर्भवि-
ष्यन्ति घटनस्रजस्य च परस्परैव विप्रहृष्टानि भविष्यन्ति सूर्यप्रतिरूपकानि चमुत्पादयि-
ष्यन्ति चण्डप्रदास्य भविष्यन्ति । सूर्यप्रदास्य सततसमिप्तं गगनाभारगतो सूर्यान्मनुष्यो
नो हृक्ष्यपगतो भविष्यति । उल्काहातसहस्रशय्योऽपि परिवेशकानि गगनाभारे कालेन कालं
प्रादुर्भविष्यन्ति । पृथिवीकम्पास्य भविष्यन्ति जूपास्य पृथिवीगताः संतपताः शोष्णानि
विषयवातास्य वाष्पन्ति । विषयवशीस्य भविष्यन्ति दुर्भिक्षकालारभ्य न च विषये भवि-
ष्यति । परस्परक्राण्डि च तद्विषयं विनश्यन्ति । आयाजसमुत्तं भविष्यति । तेषामभ्यासं भवन्त
यति । परस्परक्राण्डि च तद्विषयं विनश्यन्ति । आयाजसमुत्तं भविष्यति । तेषामभ्यासं भवन्त
भगवन्चतुर्गो महाराजानां स्रजलपरिवारात्तामनेकोपास्य च यत्तशतसहस्रालो विषयवासिभ्यो
च देवनामानां तद्विषयमुपेक्षन्त यत्र विषये इष्टान्येव वपाति नानाविधान्युपद्रवगतानि
भविष्यन्ति समेष महत्क्राण्डि च । यः कश्चिद्भूदन्त भगवन् मनुष्यराजो भवेत् ॥ चासौ
महती रक्षां कर्तुं कामो भवेत् । चिरं च नानाविधानि राज्ञोऽपान्मनुष्यविक्रमो भवेत् ।
सर्वमुत्तममर्षितो न चिरं राजत्वं कर्तुं कामो भवेत् । च च विषयवासिभ्यो च वत्तानां
मुखापिपुकासो भवेत् सर्वपरचक्राण्डि च पराजयविक्रमो भवेत् । सर्वमुत्तमं विषय
परिपालनविक्रमो भवेत् । धर्मैश्वर्यं गच्छत् कारयिविक्रमो भवेत् । अत्रिषयं च न-
भयोपद्रवोपशमोपायासेभ्यः परिमोक्षयिविक्रमो भवेत् । तेन च भवन्त भगवन् मनुष्यराज-
नामं सुवर्णप्रभाषोत्तमः सूत्रेन्द्रराजः श्रोतव्यः । श्रुत्या च तान्महाराजा भित्तुभित्तुषुपासको-
पासिकाः भगवन्कृत्याः गुरुकृत्याः मानयितव्याः पूजयितव्याः । यमं चत्वारो
स्रजलपरिवारा अन्यैश्च धर्मैश्चस्रजलपुनोपशमोपायासेभ्यः धर्मावृत्तरत्नेन संतपयितव्यं
अस्माकं धर्मानि दिव्यात्मभाभि महतोऽजसा विप्रहृष्टयिन्यानि ।

तत् कस्य हेतोः । यद्भदन्त भगवंस्तेन मनुष्यराजेनावश्रमयं सुवर्णप्रभासोत्तमः सूत्रेन्द्र-
राजः श्रोतव्यः । यावन्ति भदन्त भगवन् ब्रह्मेन्द्रेण लौकिकलोकोत्तरेण च नानाविधानि
शास्त्राणि उपदर्शितानि । यावन्ति च शक्रेण देवेन्द्रेण नानाविधानि शास्त्राणि उपदर्शि-
तानि । यावन्ति च नानाविधैः पद्माभिज्ञैः ऋषिभिः लौकिकलोकोत्तराणि च सत्त्वानामर्थाय
शास्त्राण्युपदेशितानि । भदन्त भगवंस्तुत्या ब्रह्मेन्द्रशतसहस्र अनेकेभ्यश्च शक्रकोटिनिपुत-
शतसहस्रेभ्यः सर्वेभ्यश्च पद्माभिज्ञेभ्य अशीतिकोटिनिपुतशतसहस्रशतघागतोऽप्रतरश्च
देशिपुतरश्चैव सुवर्णप्रभासोत्तम-सूत्रेन्द्रराजविसरेण सत्त्वानामर्थाय संप्रकाशयितः । यथायं
सर्वजम्बुद्वीपगतानां मनुष्यराजानां राजत्वं कारयितव्यं । यथा च सर्वसत्त्वानि सुखार्पितानि
रक्षन्ति । यथा च सर्वविषयानुत्पत्तीदृताश्च भविष्यन्ति अकथ्यकाः । यथा परवक्त्राणि
प्राज्ञितानि भविष्यन्ति यथा सुखीभूतानि यथा च ते विषया अनुपायासाश्च यथा च
सर्वविषयधर्मा अनुपायासाश्च भविष्यन्ति । अनुपदुताश्च यथा च तैर्बभूवुराज्ञैः स्वेषु स्वेषु
विषयेषु महती धर्मोपेक्षा प्रवर्तिता भविष्यति । आदीपिताश्च यथा च सर्वदेवता-भयना-
यादीपितानि भविष्यन्ति देवेर्देवपुत्रैश्च । यथा च त्रयं चत्वारो महाराजाः सवलपरिवारा
प्रनेकानि यत्तशतसहस्राणि सर्वजम्बुद्वीपगताश्च देवगणाः सन्तर्पिता भविष्यन्ति संप्रसा-
दिताश्च । यथाचाक्षाकं काये महान्तं वीर्यवलं च ध्यामं रक्षं च संजानितं भविष्यति ।
यथा चाक्षाकं काये तेजश्च शौचं लक्ष्मीश्च भूयसा मानपाभिर्निविशति । यथा च
सर्वजम्बुद्वीपे यः सुभिक्षो भविष्यति रमणीयश्च बहुजनाकीर्णमनुद्यय्य यथा च सर्व-
जम्बुद्वीपगतानि सत्त्वानि सुखितानि भविष्यन्ति नानारतिमनुभविष्यन्ति । यथा च
सत्त्वान्यनेककल्पकोटिनिपुतशतसहस्राणि अविन्यानुदरोदाराणि सुखान्यनुभविष्यन्ति ।
बुद्धेश्च भगवद्भिः साहस्रं समवधानगतानि भविष्यन्ति अनागतेऽध्वन्युत्तरां सम्यक्
वज्रोधिभमिभमोत्पन्नं । तत् सर्वमेतर्हि भगवता तथामतेनार्हता सम्यक्सम्बुद्धेन महता
काव्यवलाधिष्ठानेन शक्रकोटिनिपुत शतसहस्राणि दिव्यातिरेकतरतयागतज्ञाने माना-
विधानैकसर्वपद्माभिज्ञविद्ययाकोटिनिपुतशतसहस्राणि चैकसम्यक्सम्बुद्धेन ब्रह्मेन्द्रकोटि-
निपुतशतसहस्रानिचैकप्रतपयाधिसूनेन च भगवता तथामतेनार्हता सम्यक्सम्बुद्धेनार्हं
सुवर्णप्रभासोत्तमः सूत्रेन्द्रराजो विसरेण सर्वसत्त्वानामर्थायैव जम्बुद्वीपे संप्रकाशितः तेन
मनुष्यराजेन सर्वजम्बुद्वीपगतानि लौकिकलोकोत्तराणि राजकार्याणि राजशास्त्राणि
राजकरणाणि निर्यातानि ॥

यैरिते सत्त्वाः सुखिता भविष्यन्ति । तानि सर्वानि भगवता तथामतेनार्हता
सम्यक्सम्बुद्धेनार्हं सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराज उपदर्शितः परिरक्षितः संप्रकाशितः । तेन
भदन्त भगवन् हेतुना प्रत्ययेन तेन मनुष्यराजेनावश्रमयं सुवर्णप्रभासोत्तमः सूत्रेन्द्रराजः
सत्कृत्य श्रोतव्यः सत्कृत्य संमानयितव्यः सत्कृत्य संपूजयितव्यः । एवमुक्ते भगवांश्चतुरो
महाराजानेतदवोचत् ॥

तेन हि चत्वारो महाराजाः सवलपरिवाराः । अवश्यं तेषां मनुष्यराजोऽयं सुवर्ण-
प्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य श्रोतृणां पूजयितृणां महान्तमोक्षं करिष्यति रक्षां यपेताश्च

महाराजाः सूत्रेन्द्रधारका भिक्षुभिक्षुण्यपासकोपासिका बुद्धक्षेत्रमारात् प्रदर्शयन्ति । देव-
मानुषासुरस्य लोकस्य बुद्धकृत्यानि करिष्यन्ति । इमं सुवर्णप्रभासोत्तमं सूत्रेन्द्रराजं विस्तरेण
संप्रकाशयिष्यन्ति । अथश्रुं युष्माभिसत्तुभिर्महाराजैस्तीर्थां सूत्रेन्द्रधारकाणां भिक्षुभिक्षु-
पासकोपासिकानामारत्ता कर्तव्या परिपालनं परित्राणं परिप्रदं दण्डपरिहारं शान्तिस्वस्त्ययनं
कर्तव्यम् । यथा च सूत्रेन्द्रधारका भिक्षुभिक्षुण्यपासकोपासिका आरक्षिता भवेयुः । अनुत्-
पीडिता अनुपसर्मायासाः सुखचित्ताः । इमं सुवर्णप्रभासोत्तमं सूत्रेन्द्रराजं विस्तरेण
सत्त्वानां संप्रकाशयितुम् ॥

अथ खलु वैश्वश्लो महाराजो हस्तराष्ट्रो महाराजो विच्छेदको महाराजो विरपाक्षो
महाराज उत्यापासनेभ्य एकांशानि चौराणि प्रावृत्तोत्तराश्रमं कृत्वा दक्षिणजालुमण्डलं
पृथिव्यां प्रतिष्ठाप्य येन भगवांस्तेनाङ्गलिं प्रसज्य तस्यां वेलापासमभिमुखं स्वारपाभिर्गाथाभि-
र्भगवन्तमभितुष्टुः ॥

जिनचन्द्र-विमलचन्द्र-जिनसूर्यमहसकिरणामं

जिनकमलविमलाभनेचं ।

जिनकुमुदमृणालविरजद्वजनायं

जिनगुणसागरकल्प अनेकरत्नाकर जिनममुद्रं ॥

ज्ञानाम्बुसलिलपूर्णममाधिगतमहसकीर्णं

जिनचरणचक्रचिन्हं समन्तनेमिं तथागतमहस्वामं ।

कलेवरजालचलिचं ह्येन्द्र यथा चरणजालं

काञ्चनगिरिप्रकाशं सुवर्णवर्णं कनकामलं ॥

जिनं गिरौन्द्रं सर्वगुणमेतकल्पं

बुद्धगिरौन्द्रचन्द्रं जिनं नमस्यामः आकाशतुल्यं ।

चन्द्रमदृशं देवचन्द्रनिभं तथागतशशङ्कं

मायामरौचिकल्पसमं सुविमलजिनं नमस्यामः ॥

अथ खलु भगवांस्तुतो महाराजान् गाथाभिर्ब्रभाषे । अयं सूत्रेन्द्रराजप्रयतः सुवर्णप्रभा-
सोत्तमः दशप्रलानो युष्माभिलोकपालैः पालयितव्यम् । येनायं सूत्ररत्नं गम्भीरः सर्वसत्त्वमुखा-
दाता सत्त्वानां हितमुखार्थं चिरञ्च प्रचरेत् । जम्बुद्वीपेष्वस्मिन् येन विषादत्रिकायां लोक-
घातो हि सत्त्वा आपायदुःखं वर्धते सत्त्वा नरकदुःखानि ये चेष्ट जम्बुद्वीपगता हि सर्व-

राजानः । महतः प्रद्वर्षजाता धर्मेण च पालयन्तु विषयाणि । ये चत्वारो धर्मभाणकस्य भित्तोः सहानुबद्धा भविष्यामि तं धर्मभाणकं माननाय परिपालनाय चेति ॥

इति सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजचतुर्भेदाराजपरिवर्त्तो

नाम. सप्तमः ॥

अथ खलु सरस्वती महादेवी यकांशे चौरं प्रावृण्वन् वसिष्ठं जाम्बुमण्डलं पृथिव्यां प्रतिष्ठाप्य येन भगवांस्तेनाञ्जलिं प्रणम्य भगवन्तमेतदवोचत् । अहमपि भवन्त भगवन् सरस्वती महादेवी तस्य धर्मभाणकभित्तोर्वाक्यविमूढशार्पाय प्रतिभाणकमुपसंहरिष्यामि । धारणीक्षानुप्रदास्यामि सुनिवृत्तचराणां भावं सम्भावयिष्यामि । महान्तं च धर्मभाणकस्य भित्तोर्ज्ञानादभावं करिष्यामि । यानि कानिचित् पदव्यञ्जनानि हतः सुवर्णप्रभासोत्तम-सूत्रेन्द्रराजान्यरिच्छामि भविष्यन्ति । विसरितानि च तानहं सर्वाणि तस्य धर्मभाणकस्य भित्तोः सुनिवृत्तपदव्यञ्जनान्युपसंहरिष्यामि । धारणीं चानुप्रदास्यामि स्मृत्यर्थप्रसोषणाय । यथा चायं सुवर्णप्रभासोत्तमः सूत्रेन्द्रराजः तेषां हुतवहन्नावसन्नकुशलमूलानामर्थाय धिरं जम्बुद्वीपे प्रचरेत् । न च क्षिप्रमन्तर्धापयेत् । अनेकानि च सत्त्वानि च सत्त्वानि ह्यहं सुवर्णप्रभासोत्तमं सूत्रेन्द्रराजं श्रुत्वा अचिन्त्यतीक्ष्णप्रज्ञा भवेयुः । नानाशिक्षदधिधिज्ञास्य तदिदं संयुक्तं ज्ञानकर्म भाविष्यामि तस्य धर्मभाणकस्य भित्तोर्ज्ञानं च धर्मप्रवृत्तिकानां सत्त्वानामर्थाय । सर्व्वग्रहनक्षत्रजम्भमरणपीडाः कालिकलहकलुषदिम्बतामरदुःखस्त्रप्रविषयक-पीडाः सर्व्वकार्त्तादेवतापीडाः प्रशमं यावन्ति ॥ नौपथाय सन्दाय येन दभ्योऽपयन्ति च पण्डिताः ॥

यवागोरोचनापृक्का श्रीरिषसाम्यकसमी ।

इन्द्रहस्ता महाभागा ध्यामकं अगुरुत्वम् ॥

नीचेष्टकं सक्करसं सिद्धकी गुर्गुररसम् ।

तमस्तं यत्र शैलेयं चन्दनं मनःप्रिक्षा समाः ॥

नायं जम्बुद्वीपः क्षमस्त भवेत् । सुभिद्यो रमणीयः । सर्व्वत्र जम्बुद्वीपे सुखितानि भवन्ति सर्व्वसत्त्वानि ।

यस्य नास्ति नरपते-

विषयप्रियतात्मासौख्यप्रियता च राजत्वं ।

ऐश्वर्य्यप्रियता च श्रोतव्यस्तेन

सूत्रेन्द्रियं परमसचमंचयकरम् ॥

परचक्रनिवर्त्तनकरः

शुभकरस्य परमभयव्यसनहरः ।

परमशुभकरोऽयं सूत्रेन्द्रराजः

यथार्त्तः रुचिरः सर्वगुणसम्भवः सुगृहसंस्थः ॥

तथैवायं सूत्रेन्द्रराजो

द्रष्टव्यो राजगुणादीनां ।

यथा श्रौतसहिमसलिलं

धर्मतः प्रतिलभते द्रव्यापहरणम् ॥

तथैवायं सूत्रवरेन्द्रो

गुणसुखदाता भवेत् ।

नरपत्नीनां यथैव हि

रत्नकरणः सर्वरत्नाकरः ॥

करस्यवस्तु तथैवायं

सूत्रेन्द्रराजः सुवर्णप्रभासोत्तमो नृपगणानाम् ।

देवगणाभ्यर्चितोऽयं

देवेन्द्रेण नमस्कृतश्च सूत्रेन्द्रः ॥

आरचितस्तुर्भिर्महर्द्धिकैर्लोकपालैः

मुद्गै हि दग्गदिग्गस्य सदा समन्वाहृतोऽयं सूत्रेन्द्रः ।

सूपमिदं दिशयत साधुकारं ददन्ति समुद्राः

यद्यग्रतश्चक्षुषाणि रक्षन्ति विषये दग्गसुदिग्गासु ॥

शृण्वन्ति सूत्रेन्द्रमिदं प्रमुदितचित्ताः मत्तष्टास्य

जम्मुदीपगतानि विविक्तानि देवगणानि ।

ते सर्वे देवगणाः शृण्वन्तु सूत्रमिदं प्रमुदितास्य

तेजोबलं वीर्यबलं लभन्तु तेन धर्मश्रवणेन ॥

महतीजया च देवकायान् विवर्द्धयिष्यन्ति ।

अथ खलु चत्वारो महाराजा भगवतोऽन्तिकारिभा गापाः श्रुत्वाश्चर्यप्राप्ता बभूवुः
अद्भुतप्राप्ता चद्विप्रप्राप्तास्तद्धर्मवेगेन सुहृत्तमात्रं प्रमुदिता इवाभूयि च प्रवर्त्तयामासुः ।
ते च संमानेः शरीरैः महारिभिरङ्गप्रत्यङ्गैरचिन्त्येन प्रीतिमुखसौमनस्येन समन्वागतो भूत्वा
पुनरपि भगवन्तं दिव्यमान्दारवकुसुमैरवकिरन्ति स्म । अवकिरित्वा प्रकिरित्वोत्थायाद्यनेभ्य
एकांशानि चीवरानि प्रावरित्वा दक्षिणानि जानुमण्डलानि पृथिव्यां प्रतिष्ठाप्य येन भग-
वांस्त्रिनाल्ललिं प्रणम्य भगवन्तमेतदवोचत् ॥

योऽयं मयि भगवत् भदन्त चत्वारो महाराजा एकैको महाराजः पञ्च पञ्च यत्ततप-
रिवारं सुरस्तच्च कुङ्कुमं सुवृषर्षपाः । नरश्च असूक्ष्मा उच्यैरन्नागकोशलं । यतानि सम-
भागानि पुण्यनक्षत्रेण पीषयेत् । इमेर्मन्त्रपदैर्ब्रूयं ततथा चाभिमन्त्रयेत् । तदुपा । मुकुते
करकातभागे । हंसरण्डे इन्द्रजालमलिको उपपद्ये भवतादिको कुत्र कुकविफलं विमले मति-
श्रौले मतिचन्द्रिबुधमवति शिशिरि चम्पल्यते स्माहा ।

गोमयेन मण्डलकं कृत्वा मुक्तपुष्पाणि स्थापयेत् । सुवर्णजडैः पुष्पमाण्डं मधुरेण
स्थापयेत् । धर्मं तानि च गुरुणाणि चत्वारि तत्र स्थापयेत् ॥

कन्याः सुभूषिताः न्यस्ताश्चत्वारो घटधारिणः ।

गुर्गुहं धूपयोर्नित्यं पञ्चद्वार्याणि योजयेत् ॥

हृषभज-पताकैश्च तां देवीं समलङ्कृतां ।

आदर्शन-पदाद्यैश्च शरशक्तीनि योजयेत् ॥

सीमावन्धां ततः कुर्यात् पञ्चात्काद्यं समालभेत् ।

अनेनमन्त्रपदक्रमेण सीमावन्धं समारभेत् ॥

स्थापयेदम् । अनेन येन हिलि हिलि मिले णिले स्माहा । भगवतः पृष्ठतः स्थात्वा
अनेन मन्त्रजापेन ध्यानशान्तिं योजयेत् । तदुपा । हुगतविगतविगतयति स्माहा ।

मन्त्राणुः पालयन्तु चतुर्दिशे नक्षत्रजन्मपीडा वा राशि कर्म भयावहं । धातु-
संज्ञाधुसूताः शान्तिन्तु भयदाहणा समविषमे स्माहा । ..

। * । १ हुगताय स्माहा । * । सागरसम्भूताय स्माहा । * । स्तन्यमाहताय स्माहा । * ।
१ नीलकर्णाय स्माहा । * । १ पराजिताय वीर्याय स्माहा । * । १ हिमवत्सुभूताय
स्माहा । * । अनिमिषचक्राय स्माहा । * । नमो भगवत्यै ब्राह्मणे नमः । वरस्त्रयै विध्यन्तु
मन्त्रपदा त्वं ब्रह्मणे शान्तिन्तु स्माहा । * ।

एतेन ध्यानकर्मणा तथ धर्मप्राप्तकथं भित्तोरणीयं तेषां च धर्मव्रणिकानां लेख-
कानामर्षाय स्वपदेवाहं तत्र गगनविह्वये देवगणैः शार्द्धम् । तत्र च ग्रामे वा नगरे वा
निगमे वा विहारे वा सर्वतो रामे प्रशमनं करिष्यामि । सर्वग्रहकलिकलुषनक्षत्रजन्मपीडां

या दुःखं अप्रविनायकपीडां सर्वकाक्षादेयतापीडां प्रशमयिष्यामि । यथा तेषां मूत्रे-
न्द्रधारकानां भिक्षुभिक्षुगुणसकोपासिकानां जीवितानुग्रहो भवेत् । संसारनिर्वाणं च
प्रतिलभेयुः । अद्वैवर्तिकाय भवेत्पुनरुत्तमयाः सभ्यक् सम्बोधेः ।

अथ खलु भगवान् सरस्वतीं देव्यै साधुकारमदात् ।

१ साधु साधु सरस्वति महादेवि बहुजनहिताय बहुजनसुखाय प्रतिपत्नी यत्तया
हीमानि सन्तोषधीनि संयुक्तानि । सा च सरस्वती महादेवी भगवतः पादाभिषम्भनं कृत्वा
एकान्ते निषण्णा ।

अथ खल्वार्यथाकरणकौण्डिलो महाब्राह्मणः तां सरस्वतींमात्राहयति स्म । सरस्वती
महादेवी पूजनीया महत्तया विख्याता सर्वलोकेषु वरहस्ता महागुणामिखरसमाश्रिता
कान्ता उद्भवप्रदायिनी । शुभवर्णं धारयति एकपादे न तिष्ठति सर्वदेवाः समगम्यतां ।
मूत्रवचनं त्विदं जिह्वादिमुखं च सत्त्वानां भाषन्तु वचनं शुभं । आदपयेद् । सुखीर
अरज अरजावति हिगुले पिंगले पिंगलवति सुखमरीचि शुभति दिशमति । अग्नीमग्नी
जले वितले च बुद्धिविद्योरीमरिनिवासयलोके क्षुद्रके म्रियसिद्धवतभीमबुद्धितशवीर्ये ।
अपति हेतु अपति हेतुषुष्टि नमुचिमुचि महादेवी प्रतिपल्ले नमस्तारं सर्वसत्त्वानां बुद्धि-
रप्रतिहता भवन्तु विद्या मे सिध्यन्तु शान्तलोके तन्मण्डितकाव्याविषु ।

तस्याः । महाप्रभावे हिलि हिलि मिलि विचरन्तु मम विचरन्तु मे मायाः सर्व-
सत्त्वानां भगवत्या देव्याः सरस्वत्या अत्रुभावेन कदारके युवति हिलि मिलि हिलि
आवाहयामि महादेवीं बुद्धसभ्येन धर्म्मसभ्येन संघसभ्येन इन्द्रसभ्येन वरुणसभ्येन मे
लोकसभ्यवादिनः सन्ति तेन तेषां सभ्यवचनेन आवाहयामि महादेवीं । हिलि हिलि
मिलि विचलन्तु मम मन्त्रिनो माया सर्वसत्त्वानाम् ।

ममो भगवत्यै सरस्वत्यै सिध्यन्तु सन्तपदाः स्वाहा । * ।

अथाचार्यो व्याकरणकौण्डिलो महाब्राह्मणः सरस्वतीं महादेवींमयाभिर्गोपाभि-
रभ्यष्टासीत् ।

शृण्वन्तु मे भूतगणा हि सर्वे
श्रोयामि देवीं प्रवलोक्यमवाहयन्तां ।
जामादव्यासे प्रवरोत्तमाये
देवीमदेवगन्धर्वसुरेन्द्रलोके ॥

मानाविचित्रगुणममलदृताङ्गा
सरस्वती नाम विशालनेत्रा ।
पुण्योज्ज्वला विमलज्ञानगुणैर्विकीर्णा
मानाविचित्ररत्नोत्तमदर्शनीया ॥

स्तोयामि तां प्रवरराज्यगुणैर्विभिष्टैः
 सिद्धिकराण्यै प्रवरोत्तमायै ।
 प्रप्रसन्नभूतायै गुणकरायै
 विमलोत्तमायै कमलोज्ज्वलायै ॥

सुलोचनायै नयनोत्तमायै
 प्रुभाशयायै शुभदेवनायै ।
 गुणैरचिन्त्यैः समलङ्कृतायै
 चन्द्रोपमायै विमलप्रभायै ॥

ज्ञानाकरायै सतिपमेयतायै
 सिद्धोत्तमायै नरवाह(णा)नायै ।
 रत्नमणिवाङ्मयमलङ्कृतायै
 पूर्णप्रज्ञाङ्गोपमदर्शनायै ॥

मनोज्ञवाच्यायै मृदुस्तरायै
 गम्भीरप्रज्ञोपसमन्वितायै ।
 कार्यायमाधनकरायै
 सुसत्त्वकायै देवासुरैरभिपूजितायै ॥

सर्वसुरासुरगणालयचण्डितायै
 भूतगणैः सहस्रं पूजितायै नमः स्वाहा ॥

अहं देवीं नमस्यामि सा मे प्रयच्छतु गुणौघं,
 सर्वसत्त्वानां विगिष्टां सिद्धिं प्रददातु सर्वकार्याणि ॥
 नित्यं च रक्षतु मां सर्वसत्त्वाद्य शत्रुमध्ये ।

स्तोयामि तां प्रवरराज्यगुणैर्विभिष्टैः
 सिद्धिकराण्यै प्रवरोत्तमायै ।
 प्रप्रसन्नभूतायै गुणकरायै
 विमलोत्तमायै कमलोज्ज्वलायै ॥

सुलोचनायै नयनोत्तमायै
 प्रभुभाषयायै शुभदेशनायै ।
 गुणैरचिन्त्यैः समलङ्कृतायै
 चन्द्रोपमायै विमलप्रभायै ॥

ज्ञानाकरायै स्रतिपमंघतायै
 सिद्धोत्तमायै नरवाह(णा)नायै ।
 रत्नमणिवाङ्मयमलङ्कृतायै
 पूर्णप्रभाङ्गोपमदर्शनायै ॥

मनोज्ञवाच्यायै मृदुस्तरायै
 गम्भीरप्रज्ञोपसमन्वितायै ।
 कार्यायमाधनकरायै
 सुसत्त्वकायै देवासुरैरभिपूजितायै ॥

सर्वसुरासुरगणालयचण्डितायै
 भूतगणैः सहस्रं पूजितायै नमः स्वाहा ॥

अहं देवीं नमस्यामि सा मे प्रयच्छतु गुणौघं,
 सर्वसत्त्वानां विगिष्टां सिद्धिं प्रददातु सर्वकार्याणि ॥
 नित्यं च रक्षतु मां सर्वसत्त्वाद्य शत्रुमध्ये ।

2750

सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य नामधेयमुच्चारयितव्यं । तान् सत्त्वांश्च्रीमद्वादेवौ समन्वाहरिष्यति । तेषां च महतीं श्रियं करिष्यति । श्रद्धाकवत्यां राजधान्यां पुण्यकुसुम-
प्रभानामोद्याने दाने सुवर्णध्वजनाम्नि सप्तरत्नयुक्तमन्त्रे श्रीमद्वादेवौ प्रतिवसति स्म । यः
कश्चित् पुरुषो धान्यराशिं विवर्द्धयितुकामो भवेत् । तेन श्रोयितव्यं । शुचिश्वेतवस्त्रप्रावृत्तेन
सुगन्धवसनधारिणा भवितव्यं । नभस्तस्य मगदतो रत्नकुसुमगुणसागरवैडूर्यकनकमिरि-
सुवर्णकाञ्चनप्रभासयिष्यस्तथागतस्माद्वतः सम्यक्सम्बुद्धस्य स्निष्कृत्वा नामधेयमुच्चारयितव्यं ।
त्रिया देव्या वृक्षेन तस्य पूजा कर्त्तव्या । पुष्पधूपगन्धाश्च दातव्याः । नानारसविहाराश्च
नितोत्तमाः । तस्य सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्यनुभावेन तेन कालेन श्रीमद्वादेवौ तस्य
सहं समन्वाहरिष्यति । तस्य महान्तं धान्यराशिं विवर्द्धयिष्यति । तेन श्रीमद्वादेवौमादा-
हयितुकामेन इमे विलामन्ताः स्मारयितव्याः ॥ * ॥

तदुपया । नमः सर्व्वसुष्ठानामस्तीतानागतप्रत्युत्पन्नानां । नमः सर्व्वसुष्ठोधिषत्त्वानां ।
नमो मैत्रीयप्रभृतीनाम्बोधिषत्त्वानां । तेषां नमस्कृत्येसां विद्यां प्रयोजयामि । इयमविद्या
समृद्ध्यतु । स्यादुषेष्टं । प्रतिपूर्णेवरे समन्ते गते महाकायप्रतिप्रापये सत्त्वार्थसमतामुग्रपूरे ।
द्यापाने धर्मिता महाभागिनो महासेतोपसंहिते । अमिषंसहोते । समयानुपालेना इमे
सुद्धाभिक्ते धर्मिता सन्तपदाः । एका शशिपदा अविर्कवादेनामन्त्रपदाः । समप्रधारिभरव
समकुशलैः प्रावृत्तधारयमात्रैः ससमवर्षा अष्टाश्रोपेताः स्वर्थं वासिने पूर्वाह्णे । अपराह्णे ।
सर्व्वसुष्ठानां भगवतां पुष्पधूपगन्धपूजां कृत्वा । आत्मनश्च सर्व्वसत्त्वामासु सर्व्वज्ञानस्य
परिपूरणाय तेन सर्व्वभिप्रायाः समृद्ध्यन्तु । त्रिषं समृद्ध्यतु तदुषेष्टं । स चौष्टं कृत्वा विहारं
चारण्यायतनं वा । गोमयेन मण्डलकं कृत्वा गन्धपुष्पधूपं च दातव्यं । रौक्मसासनं प्रज्ञ-
पयितव्यं पुष्पादिकौर्णस्तु गमितव्यं । तत्तत्तत्तत्तं श्रीमद्वादेवौ प्रविशित्वा तत्र स्थास्यति ।
तनुपाशाय तत्र चण्डे वा ग्रामे वा नगरे वा निगमे वा विहारे वा आरण्यायतने वा न जातु
केनचिद्वैकल्पं करिष्यति ॥ हिरण्येन वा सुवर्णेन वा रत्नेन धनेन वा धान्यादिसर्व्वोपकरण-
समृद्धाभिः सर्व्वसुष्ठोपधानेन सुखितानि भविष्यन्ति । कुशलमूलस्य यद्विद्वियते । तेन
सर्व्वं त्रिया देव्याः प्रेमप्रभावप्रेषणं दातव्यं यावज्जीवं तत्रोपस्थास्यति न विलम्बिष्यति ।
सर्व्वभिप्रायांशेषां परिपूरयिष्यतीति ॥

इति सुवर्णप्रभासोत्तमे सूत्रेन्द्रराजे श्रीमद्वादेवौपरिवर्त्तो

नाम नवमः ॥ * ॥

2750

नमो भगवतो रत्नशिखिनस्तथागतस्य ॥ * ॥ नमः सुवर्णरत्नाकरवज्रयजुःस्य तथा-
गतस्य । नमः सुवर्णपुष्पाञ्जले रश्मिकेतोस्तथागतस्य । नमो महाप्रदीपस्य तथामगतस्य ।
रुचिरफेगुर्नाम बोधिषत्त्वः । सुवर्णप्रभासोत्तमो नाम बोधिषत्त्वः । सुवर्णगन्धो नाम
बोधिषत्त्वः । धर्मोद्भूतो नाम बोधिषत्त्वः । पुराण्यनेनासम्यो नाम तथामगतः । दर्शयेन

रत्नोन्नतं तथागतः । पश्चिमेनामितायुनां तथागतः । उत्तरे
तथागतः । सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराज इमानि बोधिसत्त्वनामानि ये
ते बोधिसत्त्वा निव्यं जातिभरा भान्ति ॥

इति सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजे सर्वबुद्धबोधिसत्त्वोनाम
संधारणीपरिवर्तो दशमः ॥ * ॥

अथ खलु हृदा पृथिवीदेवता भगवन्तमेतद्वोचत् । अयं भवन्त भगवन् सुवर्णप्रभा-
सोत्तमः सूत्रेन्द्रराज इति चानामतेऽध्वनि यत्र ग्रामे वा नगरे वा निगमे वा जनपदे
वारण्यप्रदेशे गिरिकन्दरे वा राजकुले वा उपशंक्रमिष्यति । यत्रायं सुवर्णप्रभासोत्तमः सूत्रेन्द्र-
राजो विकारेण संप्रकाशयिष्यति ॥ यत्र यत्र भगवन् पृथिवीप्रदेशे तस्य धर्माभाषकस्य
भित्तो भृशुकापगतस्य धर्माधने प्रसन्नं भविष्यति ॥ यत्र यत्राद्यने धर्माभाषको निपद्येयं
सुवर्णप्रभासोत्तमं सूत्रेन्द्रराजं विकारेण संप्रकाशयिष्यति ॥ तत्राहं भवन्त भगवन् हृदा
पृथिवीदेवता तेषु पृथिवीप्रदेशेष्वामिष्यामि ॥ अथ धर्माधनगतीर्णं ब्रह्मह्ममेवनाम-
भावेनोत्तमाङ्गेन च तस्य धर्माभाषकस्य भित्तोः पादतलो प्रतिबन्धरिष्यामि । आत्मानं
चानेन धर्मेधनयत्नेन धर्मासूतरसेन संतर्पयिष्यामि । संप्रतिमानयिष्यामि संपूजयिष्यामि ।
आत्मानं च संतर्पयित्वा प्रतिमानयित्वा संप्रदक्षयिष्यामि ॥ इममवष्टुष्विष्योत्तमसदृशाणि
पृथिवीस्त्वान्यं आत्मानं चानेन धर्मेधनयत्नेन धर्मासूतरसेन यावद्दीजस्यं पृथिवीत(ल)सुपादाय
पृथिवीरसेन विवर्द्धयिष्यामि ॥ संप्रतिमानयिष्यामि परिपूरयिष्यामि ॥ उपेतिसदृशं समुद्र-
पर्यन्तपृथिवीजलं उपादाय पृथिवीमण्डलं विभजेन पृथिवीरसेन खेदयिष्यामि । शीजस्त्रि-
तरां धेमां पृथिवी* करिष्यामि । देवास्त्रि जम्बुद्वीपे नानादृशगुह्योपधिधनव्यस्य
शीजस्त्रितराः प्रोदयिष्यामि ॥ सर्वारामवनवृक्षाः श्रव्यानि च नानाविधानि शीजस्त्रि-
तराणि भविष्यामि ॥ शम्भुवृक्षराणि क्षिप्रवृक्षराणि आम्बाइनीपानि दर्शनीपतराणि
महोत्तराणि च भविष्यामि ॥ ते च वृक्षानि पानमोजनानि नानाविधानि उपमुक्ते ॥
आपूर्व(व)तवर्त्तन्दिष्यामि विवर्द्धयिष्यामि । तेजोवलवर्त्तदपसमन्वागताश्च भूत्वा नाना
विधानि पृथिवीगतानि अनेकानि कार्यशतसदृशाणि करिष्यामि ॥ उत्थास्यन्ति व्यापरि-
ष्यामि उत्तकराणीपानि कर्मणि करिष्यामि । तेन हितुस्त मदन्त मपावन् सर्वजम्बुद्वीप
समस्त भविष्यामि । सुमिस्रस्य स्कीतसदृशस्य रमणीयस्य बहुजनाकोर्यमनुय्यस्य भविष्यति ॥

सर्वजम्बुद्वीपे च सत्त्वानि सुखितानि भविष्यामि । नानाविधानि रतिमनुभवि-
ष्यामि । तानि सत्त्वानि तेजोऽपसमन्वागताः । अथ मन्त्रप्रभासो-

* पृथिवी करिष्यामीति ५

समस्य सूत्रेन्द्राज्याध्यायं तेषां सूत्रेन्द्रधारकानां भित्तुभिस्तुष्टुपासकोपाधिकानां धर्मासन-
गतानामन्तिके* सुषसंक्रमेयुः । उपसंक्रमित्वा तानि प्रसन्नचित्तानि सर्वसत्त्वानामभ्यायं हिताय
शुद्धाय तान् धर्मभाणकानामेष्वेयुः । अथ सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य प्रकाशतः ।
अहं वृद्धा पृथिवीदेवता सपरिवारा श्रीजस्त्रितरा भविष्यन्ति । तेन भदन्त भगवंद्याक्षाकं
काये महावलवीर्यस्यामवेगजनितं भविष्यति ॥ तेजस्य श्रीय सप्तौद्याक्षाकं कायमायेक्ष्यन्ति ।
मयि च भदन्त भगवन् वृद्धायां पृथिवीदेवतायां अनेन धर्मासुतरसेन सन्निवितायां महा-
तेजोवलवीर्यस्यामवेगप्रतिलब्धायां । अयं महापृथिवीसप्तयोजनसाहस्रिकायां लम्बुट्टीपो
महता पृथिवीरसेन विवर्द्धयिष्यति । श्रीजस्त्रितरा च महापृथिवी भविष्यति ।

इमानि च भदन्त भगवन् सर्वसत्त्वानि पृथिवीसन्निविष्टानि वृद्धिसर्वादेवेत्युत्पत्तां च
शमयिष्यन्ति महान्ति च भविष्यन्ति महान्ति च सुखा सर्वसत्त्वानि पृथिवीगतानि नानोप-
भोगपरिभाणानुपभोक्ष्यन्ति सुखानि चानुभविष्यन्ति । तानि च सर्व्याणि नानाविधचान्द्र-
पानभक्ष्यवस्त्रशयनासनवसनभवनविमानोद्याननदीपुष्करिण्युत्सवरोद्दतद्वारादीनि† इमा-
मेवैवपाणि नानाविधानुपकरणसुखानि पृथिवीसंस्थितानि पृथिव्यां प्रादुर्भूतानि पृथिव्यां
प्रतिष्ठितानि उपभुङ्क्षुः ॥ तेन भदन्त भगवन् हेतुना सर्वसत्त्वैस्त्वाकं कृतज्ञतां कर्तव्या ॥
अथशमयं सुवर्णप्रभासोत्तमः सूत्रेन्द्रराजः सत्त्वस्य श्रोतव्यः सत्कर्तव्यो गुणकर्तव्यो मान-
यितव्यः पूजयितव्यः । यदा च भदन्त भगवंसे सर्वं सत्त्वा नानाकुलेभ्यो नानासृष्टेभ्यो
निष्क्रमेयुस्तेषां धर्मभाणकानामुपसंक्रमण्याय । उपसंक्रम्य सेमं सुवर्णप्रभासोत्तमं सूत्रेन्द्रराजं
शुणुयुः । सुखा च पुनरेव ते सत्त्वा स्वफलकेषु नानाकुलेषु पदग्रामेषु ग्रयिष्याः स्वपदगताः
परस्परैरेवं कथयेयुः । गम्भीरोऽस्माभिरयं शययः युतः अचिन्त्योऽस्माभिरयं पुण्यकण्डः
परिपृहीतः । तेन धर्मश्रवणेन नरकान् प्रतिमुक्ताः स्मः । तिर्यग्गोनि यमलोको मेत
विषयापरिमुक्ता अद्याक्षाभिः ।

अनेन धर्मश्रवणेनानागतेऽध्वन्यनेकेषु जातिशतमदृष्टेषु देवमनुष्योपपत्तिपरिपृहीता
भविष्यन्ति ॥ तेन च नानापदगता मूलान्तेषां सत्त्वानां हतः सुवर्णप्रभासोत्तमाद् सूत्रेन्द्र-
राजादन्तश्च एकदृष्टान्तमप्यारोचयेयु रत्नेन एकपरिवर्त्तव्या एकपूर्वयोग्यम् । अन्तश्चानु-
प्यादिकामयौ गाद्यामन्त्रश्च एकपदमपि सुवर्णप्रभासोत्तमाद् सूत्रेन्द्रराजादन्तेषां सत्त्वानां
संशयवेपुरन्तश्च सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूत्रेन्द्रराजस्य नामधेयमपि परेषां सत्त्वानां संशयवेपुः
यत्र यत्र भदन्त भगवंस्तानि नानाविधानि सत्त्वानि नानाविधेषु पृथिवीप्रदेशेषु । इमान्यत्र
एषाणि नानाविधानि सूत्रान्तेनूनं परस्परैरारोचयेयुः संशयवेपुषु कथामन्त्रं च कुर्वी-
रन् । सर्वत्र भदन्त भगवन् पृथिवीप्रदेशा श्रीजस्त्रितरा च भविष्यन्ति शिरपतराद्य । सर्वेषां
सत्त्वानां तेषु तेषु पृथिवीप्रदेशेषु नानाविधानि पृथिवीरसानि सर्वपाकराणि भूधिपुतर-

* कालिकमुपसंक्रमेयुरिति पाठो युक्तः ।

† अथ तद्वासादीनि एवं पाठो भविष्यमर्थेन ।

‡ अथ उपभुङ्क्षु रिति शब्दम् ।

मुपपत्त्यन्ते विप्रवर्द्धयन्ते वैपुल्यतां गमिष्यन्ति । सर्वान्पि तानि सत्त्वानि महाधनानि महाभागानि च दानाधिमुक्तानि च भविष्यन्ति त्रिषु रत्नेषु अग्निप्रसन्नानि भविष्यन्ति ॥

एवमुक्ते भगवान् दृढां पृथिवीदेवतामेतद्वोचत् । ये केचित् पृथिवीदेवतसत्त्वा इतः सुवर्णप्रभासोत्तमात् सूचेन्द्रराजस्यैकपदमपि शृणुयुः त इतो मनुष्यलोकाश्चावित्वा अपरिधिगतसु देवनिकायेषु अमुतरानुत्तरेषु देवनिकायेषु वैपुल्यन्ते । ये केचित् पृथिवीदेवतसत्त्वा अथ सुवर्णप्रभासोत्तमस्य सूचेन्द्रराजध्यायान् तानि स्थानानि समलङ्घ्यन् । अतश्च एकह्रस्वा एकपताकप्या एकदुष्यप्या समलङ्घ्यन्तानि च देवतास्थानानि । तेषु समस्त कामावचरेषु देवनिकायेषु सप्तरत्नमयानि दिव्यानि विमानानि सर्वानङ्कारममलङ्घ्यन्तानि संख्यायन्ति । ते सत्त्वा इतो मनुष्यलोकाश्चावित्वा तेषु सप्तरत्नमयेषु दिव्यविमानेषु वैपुल्यन्ते ते चेन्नैकस्मिन् पृथिवीदेवतसत्त्वमये दिव्यविमाने सहस्रारमुपपत्त्यन्ते अचिन्त्यानि दिव्यानि सुखानि प्रत्यनुभविष्यन्ति ॥

एवमुक्ते दृढा पृथिवीदेवता भगवन्तमेतद्वोचत् । तेनाहं भदन्त भगवन् दृढा पृथिवीदेवता तस्य धर्मेभाणकस्य भिक्षोर्धेर्माधनगतस्य तेषु पृथिवीमयेवेष्टावधिष्यामि । अदृश्यमानेनात्मभावेन तस्य धर्मेभाणकस्य भिक्षोर्धत्तमाङ्गल पादतली प्रतिसंहरिष्यामि । यथाप्यं सुवर्णप्रभासोत्तमः सूचेन्द्रराजस्वीषां सुष्ठुषट्छावसप्तकुशलपूलानां सत्त्वानामर्थापचिरं जम्बूद्वीपे प्रचरेत् । न च क्षिप्रमन्तर्धापयेत् । सत्त्वानि केन सुवर्णप्रभासोत्तमं सूचेन्द्रराजं शृणुयुः । अनागतैर्ध्वन्येकानि कल्पकोटिनियुतव्रतसङ्ख्यानि अचिन्त्यानि दिव्यमानुष्यकानि सुखानि अमुभवेयुः । तथामतसमप्रधानगतानि च भवेयुः । अनागतैर्ध्वन्यनुत्तरां सम्यक्त्वमोघिमभिचरमुधीयुः । सर्व्वमरकतियोग्योनियमलोकदुःखानि चात्मन्तसुखिष्णानि भवेयुरिति ॥

इति सुवर्णप्रभासोत्तमसूचेन्द्रराजे दृढा पृथिवीदेवता

परिवर्त्तानामैकादशः ॥ * ॥

अथ खलु ब्रह्मपोनाम महापद्मसेनापतिरष्टाविंशतिभिर्महापद्मसेनापतिभिः सार्द्धं सुत्यापाहनादेकांशचीयरे प्रावृत्य दक्षिणं जानुमच्छलं पृथिव्यां प्रतिष्ठाय येन भगवत्सत्त्वोन्मूलं प्रत्यन्य भगवन्तमेतद्वोचत् ।

अयं भदन्त भगवन् सुवर्णप्रभासोत्तमः सूचेन्द्रराज इति चानागतैर्ध्वनि यत्र ग्रामे वा नगरे वा निगमं वा जनपदे वा जनपदप्रदे वारख्यायतने वा तिरिकन्दरे वा राजकुले वा एदे वा प्रचरिष्यति । तत्राहं भदन्त भगवन् ब्रह्मपोनाम सेनापतिः सार्द्धमष्टाविंशतिभिर्महासेनापतिभिः । तत्र ग्रामे वा नगरे वा जनपदे वारख्ये वा तिरिकन्दरे वा राजकुले वा वपस्कंक्रमिष्यामि । अदृश्यमानेनात्मभावेन तस्य धर्मेभाणकस्य भिक्षो रसां करिष्यामि । परिधायं परिधर्षं परिपातनं दण्डपरिहारं शब्दपरिहारं शान्तिस्वस्त्ययनं करिष्यामि । तेषां

च सर्वेषां धर्मेभ्यश्चिकित्तां स्त्रीपुरुषदारकदारिकानां येषां केषां विदितः सुवर्णप्रभाशोत्तमात् सूत्रेन्द्राजादन्तश्च एका चतुष्पादिका अपि गाथा श्रुता भवेत् अन्तश्च एकपदमपि सुवर्णप्रभा-
शोत्तमात् सूत्रेन्द्राजादेकत्रोधिस्त्वनामधेयमपि श्रुतं भवेत् । उद्गृहीतं वा एकतयागत-
नामधेयं वा अन्तश्चागच्छ सुवर्णप्रभाशोत्तमस्य सूत्रेन्द्राजस्य नामधेयं श्रुतं भवेत् ॥ उद्गृहीता
वा तेषां सर्वेषामारक्षां करिष्यामि ॥ परिग्रहं परिपारकं परित्राणं दण्डपरिहारं शस्त्रपरि-
हारं शान्तिस्वस्थ्यपनं च करिष्यामि । तेषां च कुलानां तेषां च गृहाणां तेषां च नगराणां
तेषां च ग्रामाणां तेषां च निगसानां तेषां चारख्यानं तेषां राजकुलानामारक्षां करिष्यामि
परित्राणं परिग्रहं परिपालनं दण्डपरिहारं शस्त्रपरिहारं शान्तिस्वस्थ्यपनं करिष्यामि ।

तत्काममेतद् हेतुना । सर्वधर्माः परिज्ञाताः सर्वधर्मा अवबुद्धाः । यावन्तश्च सर्व-
धर्माः । यथा च सर्वधर्माः । संस्थिता ये च सर्वधर्माः । सम्यग्ज्ञाताश्च सर्वधर्माः ।
सर्वधर्मेष्वहं भवन्त भगवन् प्रवृत्तः । अचिन्ता ये भवन्त भगवन् ज्ञानावभावाः ।
अचिन्तो ज्ञानालोकाः । अचिन्तो ज्ञानस्त्वन्यः । अचिन्तो ये भवन्त भगवन् सर्वधर्मेषु
ज्ञानविषयः प्रवर्तते । यथाच मे भवन्त भगवन् सर्वधर्माः सम्यग्ज्ञाताः सम्यक्परीक्षिताः
सम्यक्परिज्ञाताः । सम्यग्व्यवलोकिताः सम्यगवबुद्धाः ॥ तेन हेतुना मम भवन्त ब्रह्मपथ
महायत्तवेनापतेः ब्रह्मपदं नामधेयं समुद्भूतं हि अहं भवन्त भगवन् धर्मेभाष्यकस्य
भिक्षोर्वाङ्मविभूषणाधीनं प्रतिभानमुपसंहरिष्यामि । ग्रामान्तरेषु तच्छौजः प्रक्षेप्यामि ।
महान्तं च तच्च स्थानं च वलं च वीर्यं च काये संजनयिष्यामि अचिन्तं तच्च ज्ञानावभावं
करिष्यामि । स्मृतिं च तस्य वीक्षयिष्यामि । महान्तं च तच्छोत्साहं दास्यामि । यथा च
स धर्मेभाष्यको न ज्ञानकायो भवेत् । सुखेन्द्रियकायो भवेत् प्रवर्णजातस्य भवेत् । येनायं
सुवर्णप्रभाशोत्तमः सूत्रेन्द्राजस्तेषां सुदुष्टदृष्टादृष्टकुशलमूलानां चत्वनामधेयं चिरं जम्बू-
द्वीपे पक्वरेत् । न च विप्रमन्तर्वापयेत् । सत्त्वादीनां सुवर्णप्रभाशोत्तमं सूत्रेन्द्राजं पृथुपुः ।
अचिन्तं च ज्ञानस्त्वन्यं प्रतिलभेयुः । यथावन्तश्च भवेयुरपरिमितं च पुण्यस्त्वनं परिदह्नीयुः ।
अनागतोऽध्वन्यनेकैः कल्पकोटिनिपुतशतसहस्राण्यचिन्तानि दिव्यमानुष्यकानि सुखान्यनु-
भवेयुः । तयागतसमवधानगताश्च भवेयुरनागतेऽध्वन्यनुत्तरां सम्यक्वन्धोधिमधिसम्बुध्येरन् ।
चर्मनरकतिर्यग्गुणोनिषमलोकादुत्थानि चाप्यन्ते न समुच्छिन्नानि भवेयुरिति ॥

इति सुवर्णप्रभाशोत्तमसूत्रेन्द्राजे संजयपरिवर्त्तनाम

दादशः ॥

नमस्तस्य भगवतो रत्नकुमुदगुणसामरवेदूर्यकनकगिरिसुवर्णकाञ्चनप्रभाधश्रियस्तपा-
गतघाटतः सम्यक्सम्बुद्धस्य नमस्तस्यानेकगुणकोटिनिपुतशतसहस्रसमलङ्कृतमरीरस्य शाक्य-
मुनेस्तयागतस्य यत्नेन धर्मेभ्योऽस्माकं स्वतः । नमस्तस्या अपरिमितपुण्यैः धर्मेभ्यस्तन्म-
मभ्युत्थायाः श्रिया महादेव्याः नमस्तस्या अपरिमितगुणप्रज्ञासमुत्तिथायाः सरस्वत्याः । तेन

अलु पुनः कालेन तेन समयेन राजा वलङ्केतुः पुत्राय रुचिरकेतो रुचिराभिषिक्तम् च राज्यप्रतिष्ठितम्वेतदवोचत् ॥

अस्ति पुत्र देवेन्द्रसमयं नाम राजशास्त्रं यन्मया पूर्वमविराभिषिक्तेन च राज्य-प्रति-
ष्ठितेन च । पितुराद्या यरेन्द्रकेतोः सकाशाद्दुदृष्टीतं । तेन मया देवेन्द्र समयेन राजशास्त्रेण
विंशतिवर्षवद्व्याधि राजत्वं कारितं बभूव । नाभिजानाम्यद्यन्ततः । एकचित्ततण-
प्रमाणमात्रेणापि कस्यचिदधर्मेऽप्यितपूर्वं । कतमस्य देवेन्द्रसमयं नाम राजशास्त्रं ।

अथ अलु कुलदैवत राजा वलेन्द्रकेतुः तेन कालेन तेन समयेन पुत्राय राज्ञो
रुचिरकेतोः रिराभिषां रिराभिदैवेन्द्रसमयं नाम राजशास्त्रं विस्तरेण संप्रकाशयति ।

राजशास्त्रं प्रवक्ष्यामि सर्वमन्वहितद्वरं ।

सर्वसंग्रयच्छेत्तारं सर्वदुष्कृतनाशनम् ॥

इष्टपिता भविलेह सर्वं नृपतयः पृथक् ।

सर्वदेवेन्द्रसमयं गृणुध्वं प्राञ्जलीकृताः ॥

वज्रपाकारगिरौन्द्रेऽस्मिन् देवेन्द्राणां समागमैः ।

उत्थिता लोकपालेभिर्ब्रह्मेन्द्रपरिपृच्छया ॥

त्वं नः सुरगुरुर्ब्रह्मा देवतानां तमोन्मरः ।

ज्ञेता त्वं संप्रयानां च द्वित्रयास्त्राकं नः संग्रयम् ॥

कथं मनुष्यधम्भूतो राजा देवः स प्रोच्यते ।

यदिह मानुष्यलोके जायते च भवं नृपः ॥

कथं देवमनुष्येषु राजत्वं च करिष्यति ।

एवं हि लोकपालेभिर्ब्रह्मेन्द्रः परिपृच्छितः ॥

सर्वं सुरगुरुर्ब्रह्मा लोकपालानिहामवीत् ।

यदिह लोकपालेभिरेतर्हि मम प्रश्नितः ॥

सर्वमन्वहितार्थाय वक्ष्येऽहं शास्त्रमुत्तमं ।

नारौणां सम्यक् वक्ष्ये युक्तोऽहं मनुजालये ॥

हेतुना येन राजानो भवन्ति विषयेषु च ।
 देवेन्द्राणामधिष्ठाने मातुः कुक्षौ प्रवेक्ष्यति ॥
 पूर्वमधिष्ठितो देवैः यस्याद्गर्भाः* प्रपद्यते ।
 किं चापि मानुषे लोके जायते मृ(श्चि)यते नृपः ॥
 अपि चैव देवमभूतो देवपुत्रः स उच्यते ।
 चयस्त्रिंशं देवराजैर्भोगो दत्तो नृपस्य हि ॥
 पुत्रस्तं सह देवानां निर्मितो मनुजेश्वरः ।
 अधर्म्ममनार्थाय दुष्कृतानां निवारकः ॥
 सुकृतौ स्थापयेत् सत्त्वान् प्रहर्षार्थं सुरासये ।
 मनुष्यो वाच देवो वा नराधिपः ॥
 राक्षसो वाच चण्डालो दुष्कृतानां निवारकः ।
 माता पिता वा नृपतिः सुकृतौ कर्मकारिणाम् ॥
 विपाकफलदर्शी च देवराज अधिष्ठितः ।
 सुकृतदुष्कृतानां च कर्मणां दृष्टधार्मिकः ॥
 विपाकफलदर्शित्वं देवराजमधिष्ठितं ।
 यदा ह्युपेक्षते राजा दुष्कृतं विषये स्थितं ॥
 नानारूपं न कुर्वीत दण्डं पापजनस्य च ।
 दुष्कृतानामुपेक्षाया अधर्म्मो वर्द्धते मृगं ॥
 शत्रूनि कलहाद्यैव भूयो राष्ट्रे भवन्ति च ।
 प्रकुप्यन्ति च देवेन्द्रास्तयत्रिंशंभवनेषु च ॥

* यत्र गर्भो प्रपद्यते इति शाङ्ग शास्त्रः ।

यदा ह्युपेक्षते राजा दुष्कृतं विषये स्थितम् ।

हन्यते विषयो घोरेः शाचैरपि सुदारुणैः ॥

विनश्यन्ति तदा राष्ट्रे परचक्रस्य वा क्रमात् ।

भागानि च वल्लान्येवन्धनं यस्यास्ति मञ्चितं ॥

विविधानि च शस्त्रानि हरन्ति च परस्परम् ।

येन कार्येण राजत्वमेतत्कार्यं करिष्यति ॥

विक्रोपयति स्वं राष्ट्रं गजेन्द्र इव पद्मिनीम् ।

विषमा वायनो बान्ति विषमा जलदृष्टयः ॥

विषमा यद्गनचक्रास्यन्सूर्यो तथैव च ।

शस्यं पुष्पं फलं बीजं न सम्यक् परिसु(प)च्यते ॥

दुर्मिच्छं भवते तत्र यत्र राजाह्युपेक्षकः ।

अनात्मनसा देवा भवन्ति भवनेषु च ॥

यदा ह्युपेक्षते राजा दुष्कृतं विषये स्थितम् ।

ते सर्वे देवराजाश्च वक्ष्यन्ति, च परस्परं ॥

अधार्मिको ह्ययं राजा ह्यधर्मपचमाश्रितः ।

न शिरेण ह्ययं राजा देवताः कोपयिष्यति ॥

देवतानां परिकोपाद्विषयोऽस्य विगच्छति ।

शस्त्रेण नास्य धर्मस्य विषये य(ऽ)च भविष्यति ॥

सायानां ककुद्धानां च रोगाणां च समुद्भवः ।

प्रकुप्यति च देवेन्द्र उपेक्ष्यन्ति च देवताः ॥

प्रसृप्यते च तद्राष्ट्रं स नृपः शोकमृच्छति ।

इष्टवियोगं प्राप्नोति चाता वाय सुतेन वा ॥

प्रियभार्यावियोगो वा प्रीयते दुहिताथ वा ।
उक्तापाता भविष्यन्ति प्रतिसूच्यास्तथैव च ॥

परपक्षमथं चापि दुर्भिक्षं वर्द्धते मृगं ।
प्रियामाभ्यास्य क्षियते दुःप्रियस्तु गर्जते वरः ॥

सूताभीष्टं प्रियाश्वासंकरा भार्याविरोधिनिः ।
परस्परं हरिष्यन्ति कुलभागधनानि च ॥

देशे देशे हनिष्यन्ति शस्त्रेण च परस्परं ।
विवादाः कलहाशाला भवन्ति विषयेषु च ॥

राष्ट्रः प्रविशते राष्ट्रे व्याधिभिर्भवन्ति दारुणः* ।
अधार्मिका भविष्यन्ति दक्षिणीयास्तदन्तरम् ॥

अमात्याः परिषदस्यैव भवन्त्यस्याधार्मिकाः ।
अधार्मिकजने पूजा भविष्यति तदन्तरम् ॥

धार्मिकानां च सत्त्वानां नियहो भवति भुवं ।
अधार्मिकजने सख्यानं धार्मिकानां च नियहम्† ॥

ययस्तव प्रकृत्यन्तो नक्षत्रजलवायवः ।
ययो भावा विनश्यन्ति अधार्मिकजनोद्गृहे ॥

सद्गर्भरसनोजश्च सत्त्वोजः पृथिवीरमः ।
असभ्यजनसख्यानं सभ्यजने विमानता‡ ॥

* पक्षेः प्रविशते राष्ट्रे व्याधिषो भान्ति दारुणाः । इति पाठो युक्तः ।

† अधार्मिके च सत्त्वानो धार्मिकानां च नियहः । एवं पाठः समीचनतया प्रतिभाति ।

‡ यय प्रकृत्यन्ति इति पाठः सङ्गच्छते इन्दोऽनुरीषादुशाकरचक्रानुरीषाच ।

§ असभ्यजनसख्यानः सम्ये चैव विमानता इत्यपि पाठः पथोक्तः ॥

चयस्तत्र भविष्यन्ति दुर्भिक्षमग्रनिर्मरं ।

फलशस्त्ररसौजस्य न भवन्ति तदन्तरे ॥

ग्लानेन वज्रलाः सत्ता भवन्ति विषयेषु च ।

मधुराणि महान्ति च निष्कलानि विषयेऽपि* हि ॥

परिताप्य भविष्यन्ति तिरक्तकटुक एव च ।

पूर्वस्यापि भावानि क्रीडाशस्त्ररतीनि च ॥

सभा रम्या भविष्यन्ति आयासा शतत्याकुलाः ।

शय्यानां च फलानां च खिगधभावं रसं चपेत् ॥

न तथा प्रीणयिष्यन्ति शरीरेन्द्रियधातवः† ।

दुर्वर्णसत्ता‡ भविष्यन्ति स्वरूपस्थामाः सुदुर्बलाः ॥

वज्रं च भोजनं भुक्त्वा दृष्टिं नासादयन्ति ते ।

वलं च वीर्यं स्नातं च न लभन्ति तदन्तरे ॥

हीनवीर्याणि सत्त्वानि भवन्ति विषयेषु च ।

सत्ताः भविष्यन्ति रागान्तं नानाव्याधिप्रपौडिताः ॥

यदा भविष्यन्ति नक्षत्रा नानाराशसंभवाः ।

अधार्मिको भवेद्भ्राजा अधर्मसंघसंस्थितः ॥

वेधातुके विरुध्यन्ति सर्व्ववैलोक्यमण्डलं ।

अनेके ह्रीदृशा दोषा भवन्ति विषयेषु च ॥

* मधुराणि महान्ति च विषये निष्कलानि हि । एवं पाठो युक्तः ।

† अथ शरीरेन्द्रियधातवः इति पाठः संगच्छते ।

‡ भाष्यानि इति पाठे कश्चित् बन्धोभङ्गोपपरिचयः स्यात् ।

§ अत्रापि भाष्यानि इति क्रिया कल्पनीया बन्धोभङ्गोपपरिचयः ।

यदा पचस्थितो राजा दुष्कृतं समुपेक्षते ।
येन कार्येण राजा वै देवेन्द्रेभिरधिष्ठितः ॥

न तत्करोति राजत्वं दुष्कृतं समुपेक्षतः ।
सुहृता नोपपद्यन्ते सर्वदेवसुरालये ॥

दुष्कृतेन(च) गच्छन्ति प्रेततिर्यग्गणरक्षेण च ।
अथभिर्गणदेवभवनात् प्रपातयति दुष्कृतात् ॥

यदा क्षुपेक्षते राजा दुष्कृतं विषये स्थितं ।
पितृणां देवराजानां भवते साध्यनाधिकः* ॥

न तद्भवति सुखत्वं न राजत्वं कृतं भवेत् ।
यदापि लभ्यते कार्यं शाय्यैरपि सुदारुणैः ॥

तस्मादधिष्ठितो राजा देवेन्द्रेर्मनुजालये ।
दुष्कृतानां शमनार्थायां सुहृतानां प्रवर्तकः ॥

ऋष्टधार्मिकं सत्त्वानां विपाकजनको नृपः ।
सुहृतदुष्कृतानां च कर्माणां यः प्रयत्निधः ॥

विपाकफलदानार्थं कर्त्ता राजा हि प्रीक्ष्यते ।
अधिष्ठितो देवगणैर्देवेन्द्रेरनुमोदिता ॥

आत्मनोऽर्थं परार्थाय धर्मायै विषयस्य च ।
दमनार्थाय राष्ट्रेषु शमनाय जनस्य च ॥

* अथ साध्यनाधिक इति पाठः सन्दिग्धः ।

† शमनाय दुष्कृतानां इति पाठः सङ्गतः ।

‡ दृष्टधार्मिक इति अनुसाराविरचिते पदे प्रयुक्ते इति अन्तोभङ्गमङ्गानिराधः श्याम् ।

§ विपाकफलदानार्थमिति शङ्कम् ।

त्यजेच्च जीवितं राज्यं धर्माग्निं विषयस्य च ।

माचाधर्म्ममष्टच्छित्ता जानन्दं समुपेक्षते ॥

न चान्यस्तादृशो नाशो विषयेऽस्मिन् सुदारुणः ।

यथासायममुत्पन्ने प्रायकान्तारनिग्रहः ॥

भूयो भवन्ति प्रायानि विषयेऽस्मिन् सुदारुणैः ।

विलुप्यते च तद्वाष्टं गजैरिव महाधरः ॥

प्रकुप्यन्ति देवेन्द्रा विरुपन्ते सुलालयम्* ।

विषमाः सर्वभावा (हि) भवन्ति विषमस्य हि ॥

तस्माद्दोषानुरूपं श्यात् कुर्याद्भक्तपापकारिणाम्† ।

धर्म्मण पालयेद्वाङ्गं माचाधर्म्मं समाचरेत् ॥

जीवितं च परित्यज्य मा पापे पतितो भवेत् ।

मनुजने परजनेषु च सर्वराष्ट्रजनेषु च‡ ॥

एकपक्षो भवेद्राजा मा पङ्के पतितो भवेत् ।

वैलोक्यमापूरयते यत्रसा धार्म्मिको नृपः ॥

हर्षयिष्यन्ति देवेन्द्रा स्तयचिंश्रभवनेषु च ।

जम्बूदीपे तथास्माकं पुत्रा धर्म्मात्मका नृपाः ॥

धर्म्मण शास्यते राष्ट्रं सुहृते स्थाप्यते जनम् ।

सुहृते न च राजान दह प्रेषयन्ते जनम् ॥

* प्रकुप्यन्ति च देवेन्द्रा विरुपन्ते सुलालये । इति पाठः धर्मपुत्रे ।

† तस्माद्दोषानुरूपं दमेत् पापकारिण इति पाठे जम्बूद्वीपपरिवारः श्यात् ।

‡ मनुजने परजने सर्वराष्ट्रजनेषु च । एवं पाठः कल्पनीयः ।

देवैर्देवसुतैः पूर्णं करोति च सुरालयम् ।
धर्मेण सा(शा)स्त्रं तद्राष्ट्रं राजानः सुप्रहर्षिताः ॥

प्रसन्ना भान्ति देवेन्द्रा रचन्ते तं नराधिपम् ।
सम्यग् वहन्ति नक्षत्राणि चन्द्रसूर्य्यं तथैव च* ॥

कालेन वायवो वान्ति काले चैवं प्रहर्षति ।
सुमित्रं कुर्वते राष्ट्रे तथा देवसुरालये ॥

अमरामरपुत्रेण पूर्णं भाति सुरालयम् ।
तस्माद्राज्यं नरपतिः प्रियं जीवत आत्मनः† ॥

आवर्त्तयेद्धर्मरत्नं येन लोकः सुखी भवेत् ।
धार्मिकीं जनयेत्सेवां या गुणेः समलङ्कृता ॥

स नित्यं सेवते तुष्टां सदा पापविवर्जितः ।
धर्मेण पालयेद्राष्ट्रं धर्मं समनुशासयेत् ॥

सुहृते स्थापयेत् सत्त्वान् दुष्कृते च निवारयेत् ।
सुमित्रं भवते राष्ट्रे धर्मी च भवते नृपः ॥

यथानुरूपं कुरुते दमेन पापकारिणाम् ।
यशस्वी भवते राजा सुखं पालयते प्रजा इति ॥

इति सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजे देवेन्द्रधर्म्यं नाम
राजशास्त्रपरिवर्त्तस्तोदशः ॥

* वहन्ति सम्यग्वाणि चन्द्रसूर्य्यौ तथैव च । इति पाठः सुहृतरः ।

† प्रियं जीवितमात्मन इति पाठः शाश्वतः ।

ससागरा त्यक्तवसुन्धरा तदा
 यदा वभूव नृपचक्रवर्ती ।
 चत्वारि दीपानि धरदपूर्णा
 निर्यातिता पूर्वजिनेषु मध्यम् ॥
 नचास्ति तदर्णमिधं मनायं
 पूर्वं च मध्यं न च त्यक्तमासीत् ।
 तं धर्मकायं परिमार्गणार्थं
 म्रियजौवितं त्यक्तमनेककस्याम् ॥
 यथापूर्वकल्पेषु अचिन्तितेषु
 रत्नशिखस्य सुगतस्य ग्रासने ।
 परिनिर्हृतस्य सुगतस्य तस्य
 सुसम्भवो नाम वभूव राजा ॥
 स चक्रवर्ती चतुर्दोष ईश्वरः
 ससुद्रपर्व्यन्तमहो प्रशास्यते ।
 जिनेन्द्रघोषाय च राजधानीये
 सुतो वभूव तद् राजकुञ्जलः ॥
 स्वप्नान्तरे बुद्धगुणस्य शुभा
 रत्नोत्थयं पश्यति धर्मभाणकम् ।
 क्षितं सूर्यमण्ड्ये च विरोचमानं
 प्रकाशयन्नामिससूचराजम् ॥
 स्वप्नादिबुद्धस्य वभूव राजा
 प्रीतिस्फुटं सर्वेश्वरीरमस्य ।
 अभिनिष्क्रमे राजकुलानि दृष्ट्वा
 सपसङ्गमी आवकसङ्गमघम् ॥

करोति पूजां जिनश्रावकानां
 रत्नोच्चये वृच्छति धर्मभाणकम् ।
 क्षचास्ति भिचुरिह चार्थसङ्गः
 रत्नोच्चयो नाम गुणान्वितश्च ॥

तेमान्तरे रत्नोच्चयो हि भिचु
 रन्यत्र गुहान्तरे संनिपद्यते ।
 विचित्ररत्नं इषु सूचराजं
 स्वाध्यायमानः सुखमनिपद्यते ॥

देहेतिराजस्य तदन्तरेण
 रत्नोच्चयं भिचुः स धर्मभाणकः ।
 र(त्न)न्यत्र गुहान्तरसन्निपद्यते
 तं तेन लक्ष्मीश्रि(त्रि)यया ज्वलन्तम् ॥

एषोऽत्र रत्नोच्चयधर्मभाणको
 धारेतिगम्भीरजिनस्य गोचरम् ।
 सुवर्णप्रभासोत्तमसूचरत्नं
 सूचरेन्द्रराजं सततं प्रकाशयेत् ॥

वन्दि त्वं पादौ रत्नोच्चयस्य
 सुमश्रवो राज इदं ब्रवीति ।
 देहो हि मे पूर्णग्राह्यक्षणे
 सुवर्णप्रभासोत्तमसूचरत्नम् ॥

अधिवासयि भरतनोच्चयस्य
 राज्ञस्य तस्यैव सुमश्रवस्य ।
 सर्वं हि माहस्त्रिकलोकधातौ
 प्रहर्षितामृत्सं बभूव देवता ॥

वसुधाप्रदेशे परमे विशिष्टे
 रत्नोदके गन्धजलाम्बुमिके ।
 पुष्पावकीर्णां धरणीं स हत्वा
 तत्रासने प्राप्य तदा नरेन्द्रः ॥

समस्तद्वृतं राज तदासनं च
 कृच्छ्रैर्ध्वजैश्च बहुस्रामेकैः ।
 नानाविचित्रैर्वरपुष्पचन्द्रैः
 अभ्याकिरे राज तदासनं च ॥

देवाश्च नागाश्च शकिश्वराश्च
 यक्षाश्च यक्षेन्द्रमहोरगाश्च ।
 दिव्यैश्च मान्दारवपुष्पवरे-
 रभ्यावकिरति तदासनं च ॥

अचिन्तिथा नियुतशतमहस्रकोटीयो
 ये आगता देवभवायकामा ।
 अभिनिष्क्रमित रत्ननोक्ष्यं हि
 अभ्याकिरेय्यन्ति च सारपुष्पैः ॥

स चापि रत्नोक्ष्यधर्मभाणकः
 शुभाभगाच्च शुचिवस्त्रप्राप्तः ।
 उपमंक्रमित्वा तदासनं हि
 कृताञ्जलि भृशजमस्यते च ॥

देवेन्द्रदेवानि च देवतानि
 मान्दारवपुष्प प्रवर्षयन्ति ।
 अचिन्तिथा तूर्य्यशतमहस्राणि
 प्रशदयन्ति म्रियत अन्तरीक्षे ॥

अभिरुदित्वा स सन्निपथो
 रत्नोच्चयो भिक्षुः सधर्मभाषकः ।
 अनुस्मरित्वा दशसु दिशासु
 अचिन्तिया बुद्धसहस्रकोटीयः ॥

सर्वेषु सत्त्वा न क्षपां जनिता
 कारुण्यचित्तं समुपादयत्सुः ।
 राज्ञश्च तस्यापि सुसम्भवस्य
 प्रकाशितं सूत्रमिदं तदन्तरे ॥

क्षताञ्जलि भूत्वा स्थित्वा राजा
 ए कायवशामनुमोदितेन ।
 सद्धर्मवेगाश्रुप्रसुक्तनेत्रः
 प्रीतिस्फुटस्तस्य बभूव कायः ॥

इमस्य सूत्रस्य ये पूजनाथं
 सुसम्भवो राज तदन्तरेण ।
 गृह्णित्व चित्तामणिरागरत्नं
 सत्त्वार्थहेतोः प्रणिधिं चकार ॥

वर्षेणु अथ इह जम्बूद्वीपे
 स सत्तरत्नानि च भूषणानि ।
 ये चेह सत्त्वा तस्य जम्बूद्वीपे
 सुगिताय भेष्यन्ति महाधनमाय ॥

चतुर्षु द्वीपेषु प्रवर्षितानि
 सत्त्वानि रत्नानि तदन्तरेण ।
 जेपूरवारा वरकुण्डलानि
 चन्दान्यक्तानि वषट्कानि चैव ॥

दृष्ट्वा च तं राजसुसम्भवस्य
 रत्नप्रवर्धं खलु जम्बूद्वीपे ।
 चत्वारि द्वीपानि सरत्नपूर्णो
 निर्यातयाम् रत्नशिखस्थं शासने ॥

अहं ॥ स ग्राक्यसुनिर्द्धातः
 सुसम्भवो नाम बभूव राजा ।
 येनेहमभ्यक्तवसुन्धरा तदा
 चत्वारि द्वीपानि सरत्नपूर्णो ॥

अशोभ्य आसीत् स तद्योगतस्त
 रत्नोद्ययो भिक्षुं स धर्मभाणकः ।
 येनास्य राजस्य सुसम्भवस्य
 प्रकाशितं सूचमिदं तदेकरे ॥

यन्मे श्रुतं सूचमिदं तदा पुरा
 एकाग्रवाचामनुमोदितं च ।
 तेनैव मद्वां कुशलेन कर्षणां
 ओषानुमोदेन श्रुतेन तेन ॥

सुवर्णवर्णं शतपुष्पजलचणं
 लाभयि कार्यं प्रियदर्शनं सदा ।
 नयनाधिरामं जनकानन्ददर्शनं
 रतिद्वरं देव सहस्रकोटीनाम् ॥

न धान्तरं नवतिसहस्रकोट्यो
 कल्याणभूवं नृपचक्रवर्ती ।
 अनेककल्पशतसहस्रान्
 यत्कोट्यराजल भयानुभूतम् ॥

अचिन्तियाकल्प बभूव शक्रः

तथैव ब्रह्मेन्द्रप्रशान्तमानसाः ।

आरागिता मे दशबलाप्रमेया

येषां प्रमाणं न कदाचि विद्यते ॥

तथा प्रमाणं ब्रह्मपुण्यस्कन्धं

यन्मे श्रुतं वानुमोदितं च यथा ।

यथाभिप्रायेमि बोधिप्राप्ता

'सुधर्मकायं' च मया हि लब्धम् ॥ इति ॥

इति सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्रराजसुसम्भवपरिवर्त्तो नाम चतु

यः कश्चिच्छ्रीमहादेवो तेन सहै कुलपुत्रो वा। कुलदुहिता वा अतीतानागत-
प्रत्युत्पन्नानां बुद्धानां भगवतां अचिन्त्यां महतीं विपुलां विस्तीर्णां सर्वोपकरणैः पूजां
कर्तुंकामः स्यात् अतीतानागतप्रत्युत्पन्नानां बुद्धानां भगवतां गम्भीरं बुद्धगोचरं परिच्छातु-
कामो भवेत् । तेनावश्यं तत्र प्रदेशे विहारे वारण्यप्रदेशे वा यथायं सुवर्णप्रभासोत्तमः
सूत्रेन्द्रराजः प्रकाशति । नावित्तिसचित्तिनाविरहितश्रोत्रेखायं सुवर्णप्रभासोत्तमः सूत्रेन्द्र-
राजः श्रोतव्यः ॥ * ॥

अथ खलु भगवानिदमेवाप्यं श्रूयन्त्या मात्रया संपरिदीपयमानस्तस्यां वेलायामिमा
गाथा अभिषत ।

य इच्छेत् सर्वबुद्धानां पूजां कर्तुमचिन्तिया ।

गम्भीरं सर्वबुद्धानां गोचरं च प्रजानितुम् ॥

स चरेच्चोपसंकम्य विहारं क्षयनं तथा ।

थावदेग्रीयते सूत्रं स्वर्णभासोत्तममिदम् ॥

अचिन्तियमिदं सूत्रं अनन्तं गुणसागरम् ।

मोक्षकं सर्वसत्त्वानामनेकदुःखसागरात् ॥

आदिसूचस्य पश्चामि अधर्मानिधनं तथा ।
 अतिगम्भीरसूचेन्द्रं मदमानस्य न विद्यते ॥
 न गङ्गारजसा चैव न धरण्या न सागरे ।
 न चाम्बरतलस्यस्य किञ्चिच्छक्योपमाहृतौ ॥
 धर्माधातुप्रकाशेन प्रवेष्टव्यं तदन्तरम् ।
 यत्र धर्मात्मने स्वरूपं गम्भीरं सुप्रतिष्ठितम् ॥
 तथैव भूय मध्येऽस्मिन् पश्येच्छाक्यमुनिं भिनम् ।
 इदं सूचं प्रकाशकं मनोज्ञेन स्तरेण च ॥
 यावन्ति कल्पकोट्यो वै असंख्येया अचिन्तिता ।
 दिव्यमातुष्यकाण्येव सुखानि ह्यनुभूयते ॥
 यदा च एव विजानीयाद् यत्र सूचं श्रूणीयते ।
 एवमचिन्तितं मह्यं पुण्यस्तत्त्वं ममावर्जितम् ॥
 आकस्तेद् योजनशतं पूर्णमग्निखदाहतम् ।
 यः सक्तच्छ्रुणितं सूचं सहेत वेदनां शृणुम् ॥
 समन्तरप्रतिष्ठस्य विहारं लयनं तथा ।
 अपगच्छति पापानि सर्वेदुःखप्रलक्षणम् ॥
 ग्रहनक्षत्रपौंड्रा च काखार्द्रघटदारुणा ।
 समन्तरप्रविष्टस्य सर्वं भान्ति परादुःखाः ॥
 तादृशं आसनं तत्र कुर्वीत पद्मसन्निभम् ।
 यादृशं नागराजैश्च दर्शितं सुपिनाम्तरे ॥
 तत्रासनोपविष्टस्य इदं सूचं प्रकाशयेत् ।
 सिद्धितं वाचयेत्तैव तथैव पर्येषामुयात् ॥

अवतीर्यासनादेव अन्यदेशे गतो भवेत् ।
 दृश्यन्ते प्रतिहार्याणि तवासनगतानि च ॥
 धर्मभाणकरूपं च कदाचित्तत्र दृश्यते ।
 कदाचिद्गुरुरूपं च बोधिसत्त्वं कदाचन ॥
 समन्तभद्ररूपं च कश्चिन्मनुजत्रयस्थथा ।
 कश्चिन्मोक्षीयरूपाणि दृश्यन्ते तत्र आसनम् ॥
 कश्चित् केवलसमाभासं कश्चिद्देवतदर्शनम् ।
 शुद्धर्त्तनाभिदृश्यन्ते पुनस्तान्तरदायिषु ॥
 सर्वत्र संसिद्धिकरं प्रशस्तं बुद्धप्रासनम् ।
 धन्यं माङ्गलसम्पन्नं संपाप्ते च अथावहम् ॥
 जम्बूद्वीपमिदं सर्वं यत्रसायुरपिप्यति ।
 सर्वं च रिपवस्तस्य निर्व्विन्ता भान्ति सर्व्वथा ॥
 निहतशत्रुः सदा भाति सर्व्वपापविवर्जितः ।
 सदा विजितसंपादः श्रिया च च प्रमोदति ॥
 प्रह्लादास्त्रिदशेन्द्राश्च लोकपालास्तथैव च ।
 राजपाणिश्च धन्वेन्द्रः सञ्जयश्च नरर्षभः ॥
 भ्रमवतप्तो नागेन्द्रः सागरश्च तथैव च ।
 किञ्चरेन्द्राःसुरेन्द्राश्च गरुडेन्द्रास्तथैव च ॥
 एतांश्च प्रमुखान् कृत्स्नां सर्वाणि देवतानि च ।
 देवता नित्यं पूजयन्ति धर्मसूत्रपमचिन्तितम् ॥
 महर्षिता भविष्यन्ति दृष्ट्वा सत्ताः भगौरवाः ।
 तेऽप्येवं चिन्तयिष्यन्ति देवेन्द्राः सर्व्व सत्तमाः ॥

देवतास्यैव ताः भव्यां वक्ष्यन्ति च परस्परम् ।
 एता पञ्चष स्र्वाणि तेजःश्रीपुण्यसञ्चिताम् ॥
 उग्रकुशलमूलेन आगतास्तेन वा दृष्ट ।
 य इमं सूचगम्भीरं श्रवणार्थमिहागताः ॥
 अचिन्तियप्रसादेन धर्मस्त्रुपे मगौरवाः ।
 एते कावहिका लोके एते सत्त्वहितद्वराः ॥
 एते गम्भीरधर्माणां सद्गुणरसभोजिनः ।
 धर्मधातुप्रवेगेन यच्च ते प्रविशन्ति च ॥
 ये गृह्णन्ति इमं सूचं येवान्यान् आवयन्ति च ।
 बुद्धाः शतमहस्त्राणि तेभिस्ते पूर्वपूजिताः ॥
 एतेन कुशलमूलेन इमं सूचं गृह्णन्ति च ।
 ते सर्वे देवराजेश्वराः सरस्वती तथैव च ॥
 श्रीसु वैश्रवणस्यैव तथचातुर्महाधियाः ।
 यक्षशतसहस्रेण अद्विमद्विमहावलैः ॥
 तेषां रक्षां करिष्यन्ति दिवारात्रावतन्त्रिताः ।
 महावलैश्च यक्षैर्नारायणमहेश्वरैः ॥
 अष्टाविंशतिशायन्ये सञ्चयप्रमुखानि च ।
 यक्षशतसहस्रेभि अद्विमद्विमहावलैः ॥
 तेषां रक्षां करिष्यन्ति धर्मवासभयेषु ॥
 यक्षपाण्डित्य यक्षेन्द्रः यक्षयक्षशतैरपि ॥
 सर्वेभिर्वाधिमत्तेभिः तेषां रक्षां करिष्यन्ति ।
 मणिभद्रश्च यक्षेन्द्रः पूर्णभद्रस्तथैव च ॥

कुम्भीराणकथैव पिङ्गलस्य महावलः ।

एकैकस्य यचेन्द्रः यं च यच्चग्रतेर्दृतः ॥

तेषां रचां करिष्यन्ति एभिः सूत्रमिदं युतम् ।

चिचसेनस्य गन्धर्वो जिनराजो जिनवर्धनः ॥

मणिकण्ठोमिकण्ठश्च वर्षाधिपतिरेव च ।

महाप्राप्तो महाकालः स्वर्णकेशी तथैव च ॥

पाञ्चिकः क्षगलपादेशो महाभागस्तथैव च ।

शुचिरोमः सूर्यमित्रो रत्नकेशस्तथैव च ॥

महाप्रणाली नकुलः काममेखस्य चन्दनः ।

नागायग्रो हैमवतः सातागिरिस्तथैव च ॥

सर्वे ते षड्भिर्मन्त्रस्य महावलपराक्रमाः ।

तेषां रचां करिष्यन्ति तेषां सूत्रमिदं प्रियम् ॥

अनवतप्तो हि नागेन्द्रः सागरोऽपि तथैव च ।

मुचिलिन्दैलपत्रौ च वभौ नन्दोपनन्दकौ ॥

नागग्रतसहस्रेभि षड्भिर्मन्त्रिर्महावलेः ।

तेषां रचां करिष्यन्ति सर्वतो भयभैरवात् ॥

वली राक्षसमुचिश्च वेमचिचय संवरः ।

प्रह्लादः खरस्कन्दाश्च तथान्ये आसुराधिपाः ॥

असुरग्रतसहस्रेभि षड्भिर्मन्त्रिर्महावलेः ।

तेषां रचां करिष्यन्ति उत्पातभयभैरवात् ॥

हारीती भूतमाता च पञ्चपुत्रग्रतेरपि ।

तेषां रचां करिष्यन्ति सप्तमत्तस्त्रितानि च ॥

चण्डा चण्डालिका चैव यक्षिणी चण्डिका तथा ।
दन्ती च कुशदन्ती च सर्वमन्त्रोजहारिणी ॥

एते सर्वे अद्भिमन्तो महाबलपराक्रमाः ।
तेषां रक्षां करिष्यन्ति ममन्तेन चतुर्दिशः ॥

सरस्वती च प्रमुखा देवता च अचिन्तिता ।
तथा सप्रमुखा चैवं सर्वाणि देवतानि च ॥

पृथिवीदेवता चैव कलशस्थाधिदेवता ।
आरामवृक्षचेत्थानिवासिन्योनदीदेवता ॥

ते सर्वे देवतासंज्ञाः सुप्रहर्षितचेतसाः ।
तेषां रक्षां करिष्यन्ति येषां सूत्रमिदं प्रियं ॥

योजयन्ति च ते मत्वा नायुर्वर्णवलेन च ।
श्रीपुण्डतेजलक्ष्मीभिस्ते नित्यालङ्करोन्ति च ॥

गहनचक्रपौडास्य सर्वांशे शमयन्ति च ।
अलक्ष्मीपापदुःखघ्नं सर्वं ते नाशयन्ति च ॥

पृथिवी देवता चैव गम्भीरा च महाबला ।
सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्ररसतर्पिता ॥

अष्टषष्ठिगहखाणि शतानि योजनानि च ।
यावदौजतलस्थानं वर्द्धते पृथिवीरसैः ॥

पूर्णं च शतयोजनं सुरस्तात् सञ्चिवर्त्तति ।
ऊर्ध्वं खेहयते मही दंतः सूत्रश्रवणाक्ष्मात् ॥

सर्वांश्च देवतानि च दशदिक्षु व्यवस्थिताः ।
सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्ररसतर्पिताः ॥

ओजोवन्तरा भोन्ति लक्ष्मीवीर्यवलान्विताः ।
सुखेन प्रीणिता भोन्ति नानारसमर्पिता ॥

सर्व्वं जम्बूद्वीपेऽस्मिन् फलशस्यवनदेवता ।
प्रहर्षिता भविष्यन्ति इह सूत्रप्रकाशने ॥

शस्यानि वृणान्येव विचित्रकुसुमानि च ।
विचित्रा फलवृक्षाश्च रोहयन्ति समन्तत ॥

सर्वाणि फलवृक्षाणि आलामाणि वनानि च ।
सुपुष्पित करिष्यन्ति नानागन्धप्रमोदितम् ॥

विचित्रेभिश्च पुष्पेभिर्विचित्रेभि फलैरपि ।
सर्वास्तृणवनस्पत्यो रोहयन्ति महीतले ॥

सर्व्वं जम्बूद्वीपेऽस्मिन् नागकन्या अचिन्तिता ।
प्रहृष्टचेतसोद्भूता पद्मिनीषूपसक्रम ॥

रोहयन्ति विचित्राणि सर्वांसु पद्मिणीषु च ।
पद्मकुमुदोत्पलानि च पुण्डरीकास्तथैव च ॥

धूमाश्रजालिनीमुक्त भवते गगन शुभम् ।
तमोरजोविनिर्मुक्त दिशो भान्ति प्रभास्वरा ॥

सूर्य्य सहस्रकिरणैरस्मिजालेन सुप्रभ ।
गम्भीरेणावभासेन हर्षितस्योदयिष्यति ॥

जम्बूनदसुवर्णस्य विमानान्तरसंस्थित ।
सूर्य्येन्दुदेवपुत्राश्च इत सूचात् सतर्पिता ॥

उदयन्ति जम्बूद्वीपे सूत्रेन्द्रसंप्रवर्षिताः ।

अनन्तरस्मिञ्जालेन तौ भासतां समन्ततः ॥

सह बोधितमात्रेण रस्मिञ्जाले प्ररोदने ।

नानापद्मिनीसंघेन कमला बोधयिष्यति ॥

सर्व्वं जम्बूद्वीपेऽस्मिन् नानाग्रन्थकक्षौषधीः ।

परिपाचयन्ति सम्यक् तं वातपयते नहि ॥

चन्द्रसूर्य्यौ विशेषेण अवभासतां तदन्तरम् ।

सम्यग् वहन्ति नक्षत्रा वातवर्षन्तयेव च ॥

सुभिक्षं भवति सर्व्वजम्बूद्वीपे समन्ततः ।

विशेषेण च तद्ग्राह्यं यच्च सूचमिदं भवेत् ॥

इति सुवर्णप्रभासोत्तमसूत्रेन्द्राले यथापरिवर्त्ते

नाम पञ्चदशः ॥

